

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla - tilastollinen tarkastelu

Pohjoisen merkitys kasvaa

Juha Pusila
Turun tutkimus- ja
ennakointipalvelu
2023

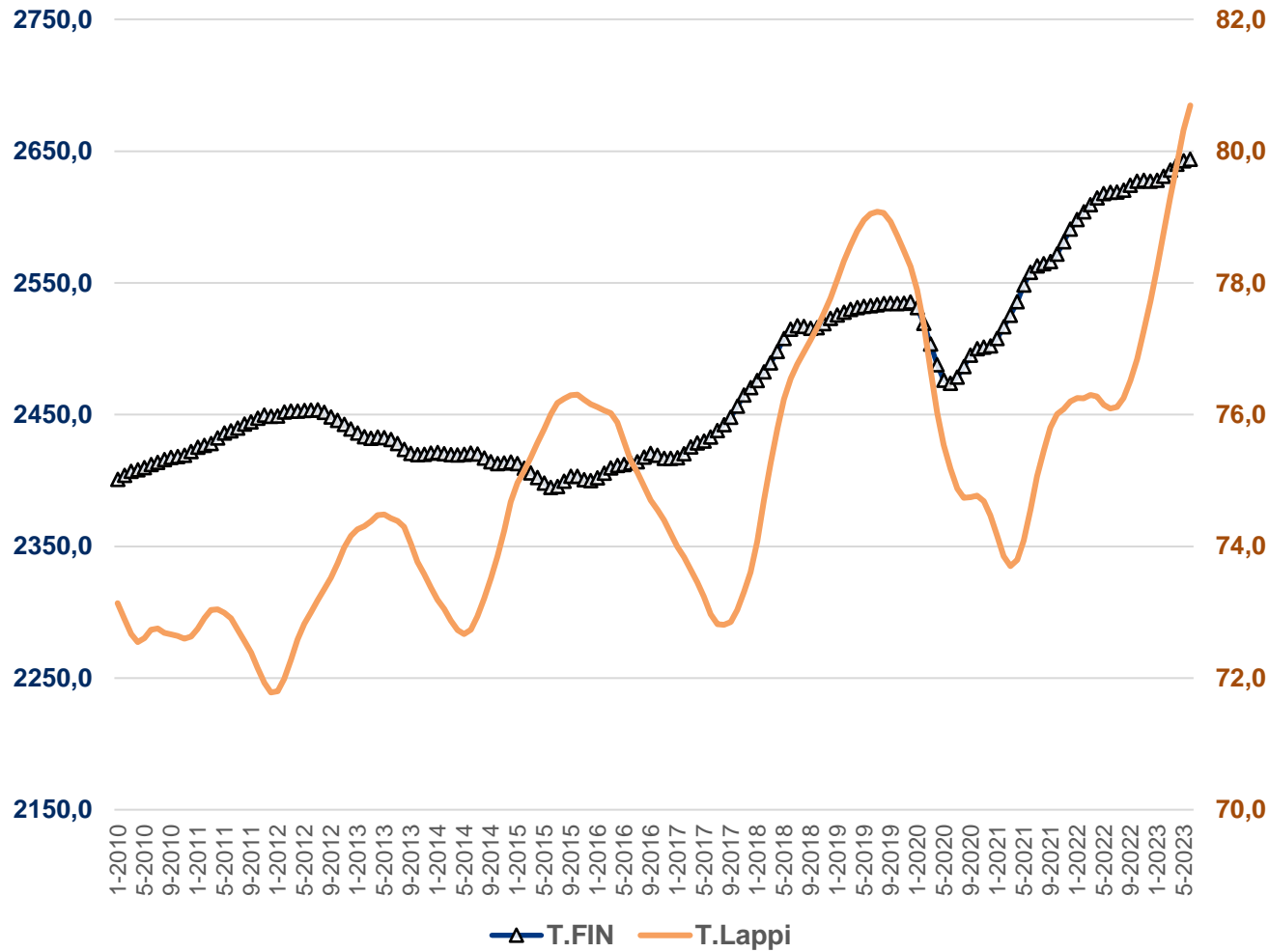
Selvityksen taustaa

- Lapin ELY-keskus tilasi Työvoiman tarve 2020-luvulla Lapissa – selvityksen maaliskuussa 2023
- Tavoitteena on tuottaa selkeä kuva työvoiman tarpeen ennakoidusta kehityksestä Lapin alueella
- Selvityksen tulokset toimivat yhteisenä pohjana alueella keskusteluille, joita käydään aihepiiriin liittyvistä asioista
- Selvitys perustuu tilastotiedolle (Tilastokeskus) ja lappilaisten asiantuntijoiden haastatteluille
- Selvityksen laati työmarkkina-analyytikko Juha Pusila / Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

- Työvoiman tarvetta tarkastellaan kahden osatekijän summana. Yhtäältä tarvetta luo eläkkeelle poistuma työelämästä, toisaalta talouden rakennemuutos näkyy työpaikkojen määrän muutoksessa eri aloilla.
- Selvitystyö toteutettiin kahdessa osassa: (1) tehtiin tilastoista poistumalaskelmat sekä toimialan että ammatin mukaan;(2) laadittiin toimialoittainen ennuste työpaikkojen määrän kehityksestä vuosina 2021-29
- Poistuma saadaan arvioitua olemassa olevan tilastotiedon pohjalta, mutta eri aloilla tapahtuvan rakennemuutoksen merkityksen arviointiin on tehtävä toimialoittainen työpaikkojen määrän ennuste.
- Ennusteen taustatietoina on käytetty erilaisia selvityksiä ja raportteja Lapin alueen talouden tilanteesta ja näkymistä
- Rovaniemellä toteutetuista haastatteluista saatiin käyttöön runsaasti hyödyllistä toimiala- ja tilannetietoa
- Ennuste on tehty analysoimalla tilastotietoja toimialoittain (2-numerotaso) vuosina 2000-2021
- Yleistarkastelun jälkeen siirryttiin toimialojen kehityksen tarkasteluun taitevuodesta toiseen:
 - 2008 (suhdannehuippu) – 2015 (suhdannekuoppa) – 2019 (suhdannehuippu) – 2021 (viimeisin tilasto) – 2029 (ennuste)
- Tämän tarkastelun jälkeen määritettiin kullekin toimialalle kasvukerroyksiköt (vuosille 2021-29)

- Tehtiin kaksi ennustetta:
 - (1) Ripeän kasvun 2020-luku -skenaariota vastaava ennuste
 - (2) Hitaamman kasvun -skenaariota vastaava ennuste
- Ripeän kasvun –ennusteessa kansainvälisessä kaupassa toimitaan nykyisissä puitteissa, Eurooppa purkaa riippuvuuttaan Kiinasta; alueellisten erityispiirteiden arvostus vahvistuu matkailijoiden keskuudessa; vuoteen 2029 mennessä toiminnassa on kaksi uutta kaivosta; matkailu on vahvassa myötätuulella; rakentaminen vauhdissa ja kuljetuspalvelut laajenevat. Ripeä kasvu lyö leimansa eri aloihin. Lappi on vahvana puhtaan energian alueena ulkolaisille yrityksille huomion arvoinen sijoittumisvaihtoehto.
- Hitaamman kasvun – ennusteessa kansainvälisessä kaupassa Itä ja Länsi ovat eriytymässä. Rajatummat kasvunäkymät ovat kaikilla aloilla selvästi vaisummat. Käytännössä näissä oloissa on toteutettu yksi kaivoshanke ja toinen on rakenteilla, työpaikkojen määrä kasvaa lähes kaikilla aloilla selvästi maltillisemmin kuin kasvuennusteissa.
- Ennusteissa ilmenee muutama yhteinen seikka
 - Kaivoshankkeet heijastuvat rakentamisen, kuljetuksen ja suunnittelutyön tarpeena
 - Teollisuudessa sellua ja tekstiilikuitua, heijastuu metsätyön ja kuljetuksen tarpeena
 - Matkailun kasvu jatkuu – heijastuu rakentamiseen, kuljetuksiin ja moniin muihin palveluihin
 - Puhdasta energiaa rakennetaan vauhdilla

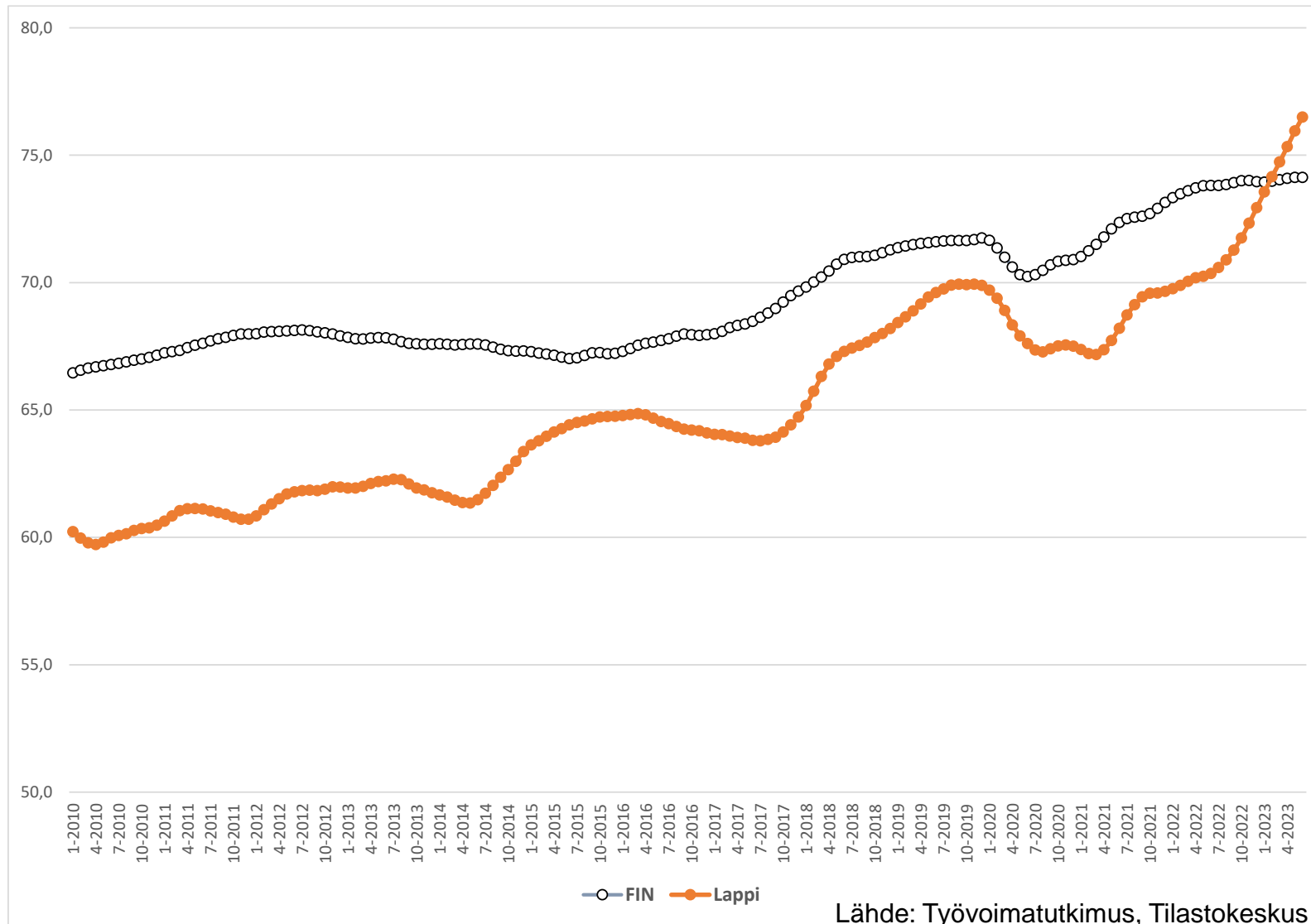
Työllisten määrän trendit (tuhansia), Lappi ja Suomi 2010/01-2023/06

Lähde: Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

- Työllisten määrä kasvoi Lapissa voimakkaasti vuosina 2009-2016 ja erityisesti vuosina 2017-2019
- Korona-kauden jälkeen on Lapissa nähty työllisyydessä ripeän kasvun kausi
- Viime kuukausina on näkymässä alkanut ilmetä enteitä suhdannetilanteen heikkenemisestä
- 2010-luvun alkuvuosien taantuman jälkeen työllisten määrän vaihtelu on koko lailla samansuuntaista eri vaiheissa Lapin ja Suomen kohdalla
- Vaihtelu on kuitenkin Lapissa selvästi voimakkaampaa

Työllisyysasteen trendit, Lappi ja Suomi 2010/01-2023/06

- Työllisyysaste on perinteisesti ollut Lapissa pienempi kuin koko maassa
- Tilanne on muuttunut kuluvana vuonna, sillä työllisyysaste on kohonnut Lapissa korkeammaksi kuin koko maassa
- Käännepäätös tapahtui keväällä eli maaliskuussa 2023
- Asetelma saattaa hyvinkin olla pysyvämpi, vaikka yleisen talouden näkymät ovatkin sumuisen harmaat

Ennuste1: Ripeän kasvun 2020-luku

Työpaikkojen määrä 2008-2021 ja ennuste vuodelle 2029						
	2008	2015	2019	2021	E2029	2021-29
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous (01-04)	3 915	3 177	2 843	2 630	2 700	2,5 %
B Kaivostoiminta ja louhinta (05-09)	582	1 308	1 769	2 017	3 000	48,6 %
C Teollisuus (10-33)	8 441	6 554	7 059	6 601	7 170	8,6 %
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytyslaitteet (35-37)	703	555	448	449	470	5,0 %
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätteenhuolto (40-43)	368	335	395	407	470	15,6 %
F Rakentaminen (41-43)	4 465	4 049	4 726	4 963	5 060	2,0 %
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen kauppa (45-49)	7 470	6 924	6 781	6 668	6 600	-0,9 %
H Kuljetus ja varastointi (49-53)	4 541	3 871	3 987	3 538	4 510	27,6 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta (55-56)	3 402	3 472	4 019	3 704	4 740	27,9 %
J Informaatio ja viestintä (58-63)	1 238	962	864	885	950	7,4 %
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64-66)	775	598	476	447	390	-11,9 %
L Kiinteistöalan toiminta (68)	722	711	781	679	720	6,0 %
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (70-74)	3 147	2 704	2 720	2 868	3 080	7,4 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (77-82)	4 292	4 784	5 904	5 836	6 660	14,1 %
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus (84)	5 085	4 653	4 731	4 561	4 470	-2,0 %
P Koulutus (85)	5 544	5 073	5 032	5 151	5 000	-3,0 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)	12 211	13 320	14 259	14 899	15 600	4,7 %
R Taiteet, viihde ja virkistys (90-93)	1 643	1 488	1 683	1 665	1 750	5,1 %
S Muu palvelutoiminta (94-96)	1 975	1 827	1 785	1 764	1 760	-0,3 %
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalousyrittäjät (97-99)	4	506	346	274	300	9,5 %
Toimialat yhteensä	71 437	68 095	71 925	71 138	75 400	6,0 %

Muutoksen ajureita:

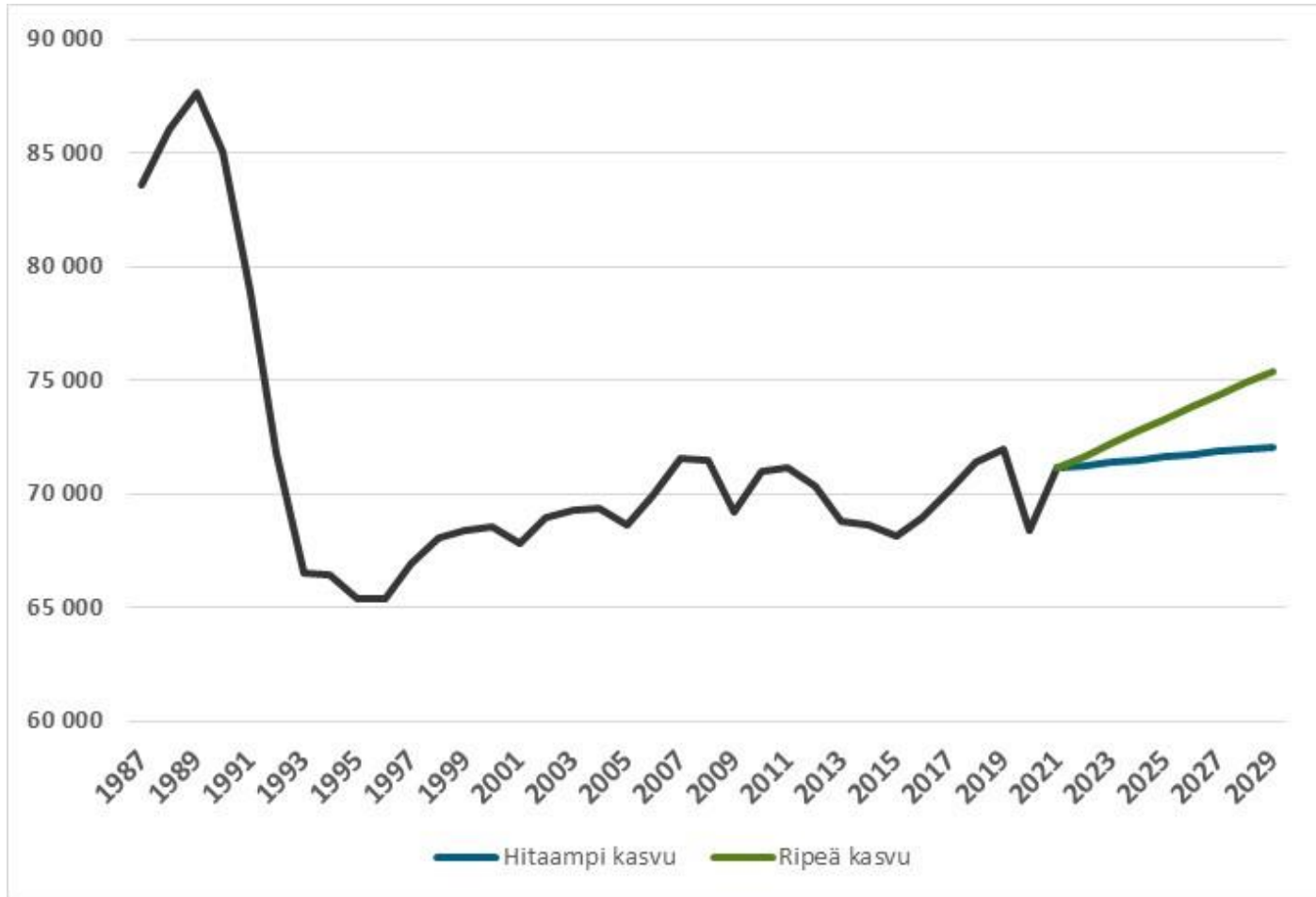
- maatalous alamäessä, metsätalous kasvaa
- 2 kaivoshanketta toteutunut. 2029 mennessä
- teollisuudessa kasvua -> sellua ja tekstiilikiertoa + korjaustyö, vahvat alat yhä vahvoja aloja
- sähköön liittyvien toimintojen kasvu (mm. tuulivoima)
- jätehuollossa ja kierrätyksessä kasvua
- rakentaminen vilkasta: kaivos-> infra ja matkailussa, talonrakent; tekniset palvelut.+ kaupan ala
- ei enää kasvua (työll.), teknologian murros (tekoäly erityisesti), ostovoiman kasvu vastavoimana
- kuljetustarve kasvaa useimmilla (rakent.+kaivos+teoll+matkailu) aloilla, myös varastointi lievemmin
- matkailun ripeä kasvu jatkuu
- ohjelmistoala kasvaa, elokuvatuotannot yleistyvät
- supistuva ala, asiantuntijapalveluja tarvitaan
- palvelujen tarve kasvaa, mutta teknologiset ratkaisut yleistyvät (vuosi 2019 osuvampi vertailukohta)
- rakentamiseen liittyvät palvelut kasvussa, myös matkailumainonta
- hallintopalveluissa alamäki; matkailupalvelut, vuokraus ja rekrytointipalvelut kasvussa:
- alenemistrendi jatkuu, NATO-kuviot loiventaa laskua /infrarakentaminen
- ikäluokat pienenevät, aikuiskoulutuksen kasvu loiventaa laskua
- kasvua erityisesti vanhuspalveluissa, tarve kasvaa voimakkaammin kuin työpaikkojen määrä
- kasvua matkailun tarpeisiin
- ostovoiman ja tarpeen kasvu pitää yllä / laajentaa osaa tältä alalta

Ennuste2: Hitaamman kasvun aika

Työpaikkojen määrä 2008-2021 ja ennuste vuodelle 2029							Muutoksen ajureita
	2008	2015	2019	2021	E2029	2021-29	
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous (01-04)	3 915	3 177	2 843	2 630	2 520	-4,1 %	- maatalous: jyrkkä alamäki, metsätalous: kasvu vaimeampaa
B Kaivostoiminta ja louhinta (05-09)	582	1 308	1 769	2 017	2 620	29,9 %	- 1 toteutunut ja 1 kaivosohjelma rakennusvaiheessa 2029 mennessä
C Teollisuus (10-33)	8 441	6 554	7 059	6 601	6 810	3,2 %	- teollisuudessa lievästi kasvua -> sellua ja tekstiilikiertoa+korjaustyö, vahvat yhä vahvoja aloja
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytyslaitteet	703	555	448	449	460	2,0 %	- sähköön liittyvien toimintojen lievä kasvu (mm. tuulivoima)
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	368	335	395	407	480	18,7 %	- jätehuollossa ja kierrätyksessä kasvua
F Rakentaminen (41-43)	4 465	4 049	4 726	4 963	4 870	-1,9 %	- rakentaminen vakiintunut suhteellisen korkealle tasolle; kaivos-> infra ja matkailussa talonrakentamista
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen kauppa	7 470	6 924	6 781	6 668	6 540	-2,4 %	- lievästi supistuva ala, teknologian murros (AI erityisesti)
H Kuljetus ja varastointi (49-53)	4 541	3 871	3 987	3 538	3 970	12,1 %	- kuljetustarve kasvaa useimmilla aloilla, myös varastointi lievemmin - kansainvälinen kauttaliikenne
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta (55-56)	3 402	3 472	4 019	3 704	4 340	17,2 %	- matkailun kasvu jatkuu suhteellisen vaimeasti (vrt kasvuskenaario)
J Informaatio ja viestintä (58-63)	1 238	962	864	885	860	-2,4 %	- ohjelmistoalalla kasvu hidastuu,
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64-66)	775	598	476	447	390	-11,9 %	- supistuva ala, asiantuntijapalveluja tarvitaan
L Kiinteistöalan toiminta (68)	722	711	781	679	650	-5,0 %	- palvelujen tarve kasvaa, mutta teknologiset ratkaisut yleistyvät (vuosi 2019 osuvampi vertailukohta)
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	3 147	2 704	2 720	2 868	2 970	3,5 %	- rakentamiseen liittyvät palvelut kasvussa, myös matkailumainonta
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (77-82)	4 292	4 784	5 904	5 836	6 410	9,7 %	- hallintopalveluissa alamäki, vuokraus ja rekrytointipalvelut kasvussa
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus (84)	5 085	4 653	4 731	4 561	4 330	-5,0 %	- alenemistrendi jatkuu, NATO-kuviot loiventaa laskua
P Koulutus (85)	5 544	5 073	5 032	5 151	5 000	-5,0 %	- pienenevät ikäluokat + aikuiskoulutus loiventaa laskua
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)	12 211	13 320	14 259	14 899	15 300	2,8 %	- kasvua erityisesti vanhuspalveluissa, tarve kasvaa voimakkaammin kuin työpaikkojen määrä
R Taiteet, viihde ja virkistys (90-93)	1 643	1 488	1 683	1 665	1 720	3,1 %	- kasvua matkailun tarpeisiin
S Muu palvelutoiminta (94-96)	1 975	1 827	1 785	1 764	1 660	-6,1 %	- ostovoiman ja tarpeen kasvu laajentaa osaa täältä alalta
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalous	4	506	346	274	300	9,5 %	
Toimialat yhteensä	71 437	68 095	71 925	71 138	72 080	1,3 %	

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

Työpaikkojen määrä Lapissa vuosina 1987-2021 ja ennusteiden mukaan vuosina 2022-29

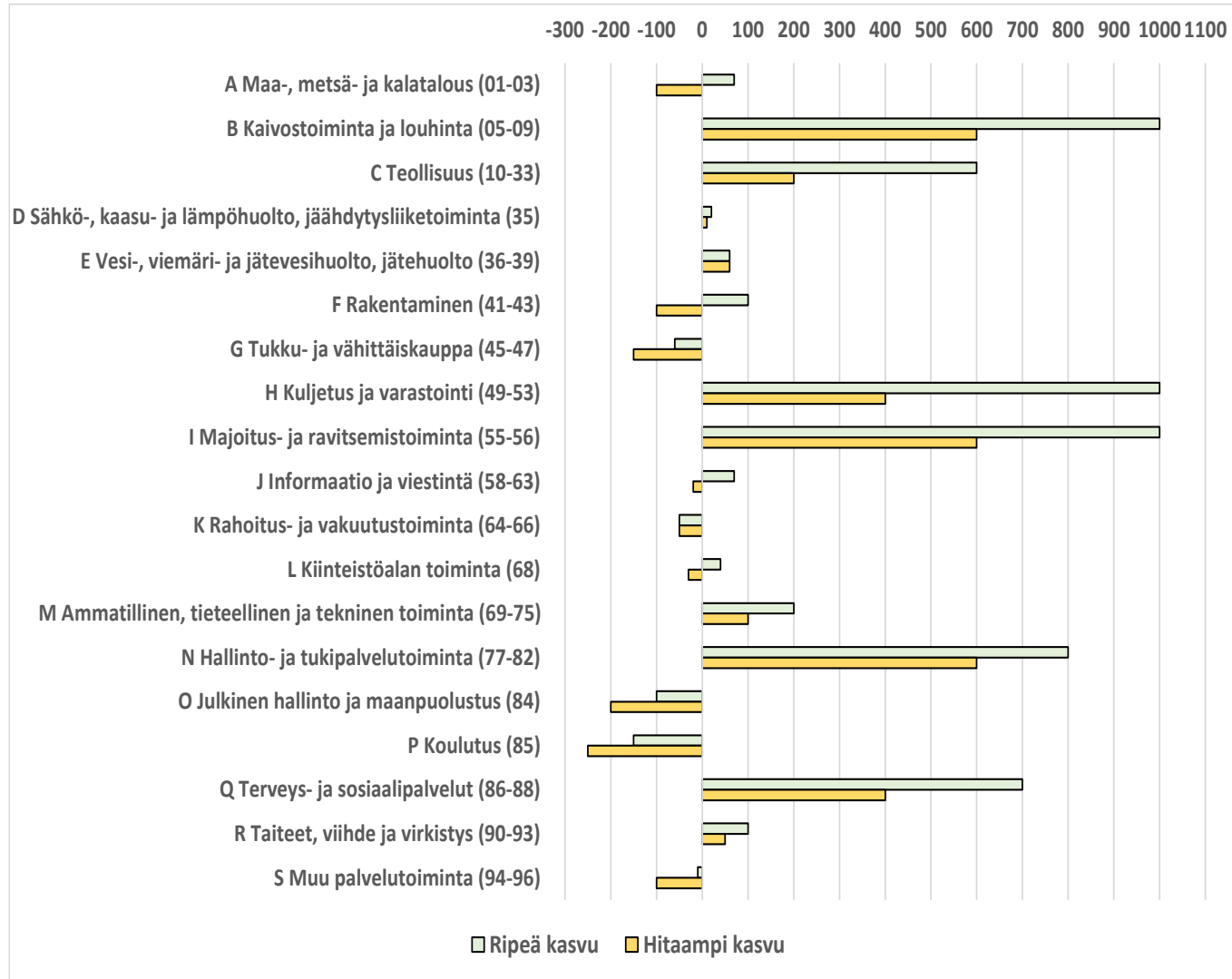
- Työpaikkojen määrä romahti kriisin myötä 1990-luvun alussa
- 2010-luvun alkupuoliskon pitkän taantuman jälkeen työpaikkojen määrä kasvoi ripeästi vuosina 2016-2018
- Koronakauden jälkeen kasvu on ollut ripeätä, mutta vuoden 2023 lopussa saattaa näkyä käänne huonompaan suhdannetilanteessa
- Hitaamman kasvun ennusteessa työpaikkojen määrä kasvaa tuhannella (1,3 %)
- Ripeän kasvun ennusteesta työpaikkojen määrä kasvaa 4 300 (6,0 %)

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Huomioita ennusteista

- Ennusteiden laadinnassa on hyödynnetty aiempaa tutkimusta
- Työpaikkojen määrän muutos on samaa suuruusluokkaa aiemman tutkimuksen kanssa, toki erilaiseen tilanteeseen suhteuttaen
- Ripeän kasvun 2020-luku ennusteen kasvu on mahdollinen. Vastaavanlainen kasvukausi koettiin Lapissa mm. vuosina 2016-2019
- Työvoiman saatavuus on toki 2020-luvulla aiempaa merkittävämpi haaste

Ennusteiden vertailu

- Yleinen pointti: Hitaamman kasvun ennusteessa työpaikkojen määrän kasvu on maltillisempaa kuin Ripeän kasvun tapauksessa
- Kasvavilla aloilla kasvu on hitaampaa
- Supistuvilla aloilla alamäki on jyrkempi
- Määrällisesti suurimmat erot
 - Kaivostoiminnassa
 - Teollisuudessa
 - Logistiikassa
 - MaRa-alalla
- Maa- ja metsätaloudessa kasvu kääntyy lieväksi laskuksi hitaamman kasvun ennusteessa

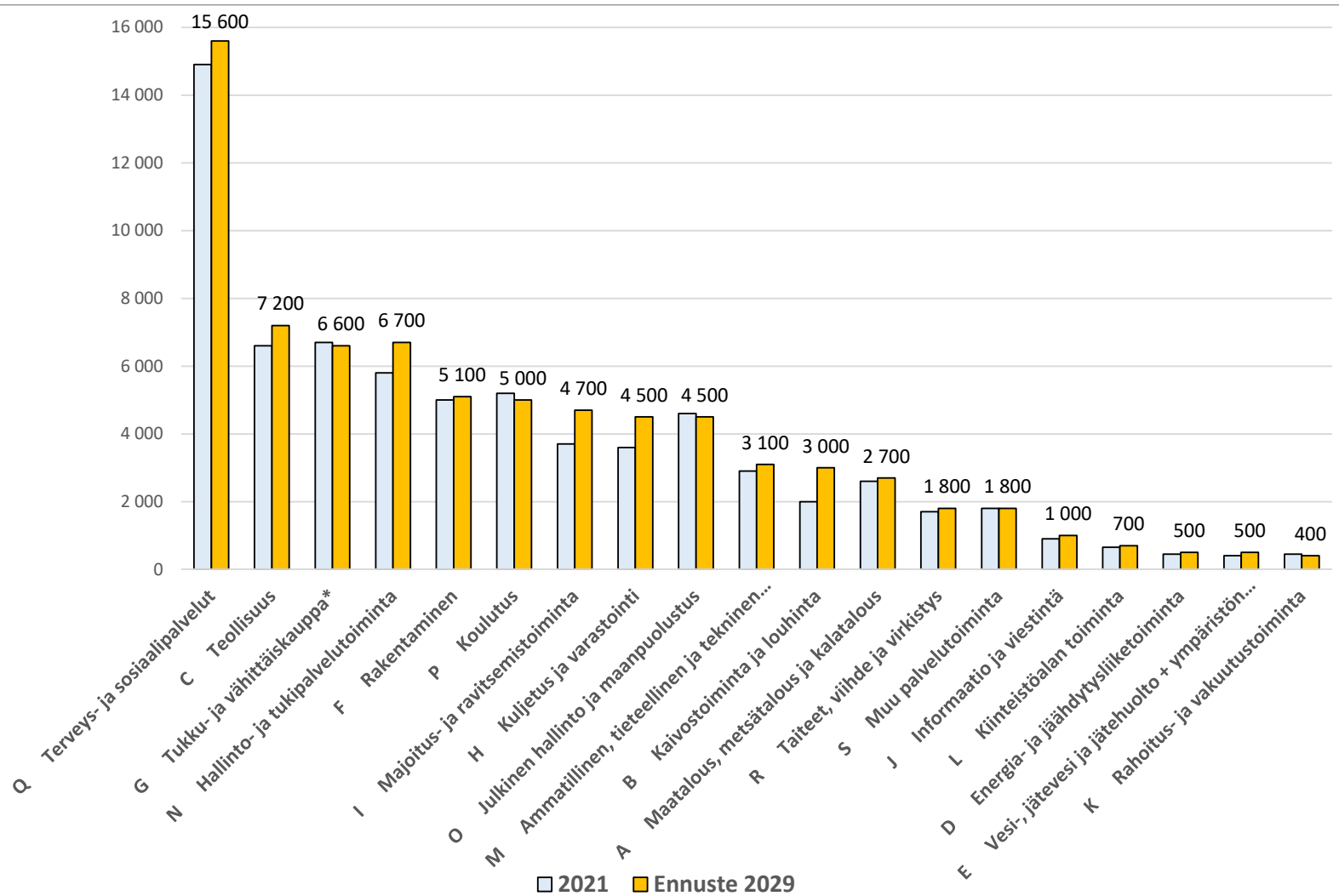
Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla - Päätoimialojen tarkastelu

- Tässä osassa tarkastellaan ensin työvoiman tarvetta päätoimialoilla
- Toiseksi siirrytään päätoimialojen sisäiseen rakenteeseen tarkastelemalla työvoiman kysyntää ammateittain
- Kolmanneksi unohdetaan toimialat ja tarkastellaan työvoiman tarvetta lukumäärältään suurimmissa ammateissa
- **HUOM! Työvoiman tarve = poistuma + työpaikkojen määrän muutos (+/-)**

Työvoiman tarve Lapissa, ammattien tarkastelu - Ripeän kasvun 2020-luku

- Seuraavassa tarkastellaan työvoiman kysyntää päätoimialoilla laittamalla rinnakkain poistuma ja työpaikkojen määrän muutos (=kokonaistarve) alan tärkeimmissä ammateissa
- Tärkeys yhdistetään tässä ammatissa toimivien henkilöiden määrään ko. päätoimialalla eli mitä suurempi joukko toimii ko. ammatissa sitä tärkeämmästä ammatista on kyse. Ammatin tärkeyttä voidaan toki mitata monin eri tavoin.
- Ammattien yhteydessä kuvioissa näkyy ko. ammattien ammattikoodi (neljä numeroa). Näin koska koodin ensimmäinen numero kertoo ammatin koulutustaustasta. Periaate on: mitä suurempi numero sitä vähemmän koulutusta. 1- ja 2- ”luokan” ammatti yleensä edellyttää yliopistotutkintoa; 3-”luokassa” koulutustausta on yleensä ammattikorkeakoulututkinto; 5-8 – ”luokan ammatteihin pätevyöityy keskiasteen (ammatillisella) tutkinnolla. 9-”luokan” ammatit eivät edellytä erityistä koulutusta. On kuitenkin huomattava että kyseessä on kansainvälinen (YK/ILO) luokittelu, joka on laadittu pätemään muissakin kuin Suomen tai Euroopan oloissa. Siten kytkentä suomalaiseen tutkintojärjestelmään on korkeintaan suuntaa antava.

Työpaikkojen määrä toimialan mukaan Lapissa 2021 ja 2029, Ripeän kasvun -ennuste

Sote-alan työpaikkojen määrä on yli kaksi kertaa suurempi kuin seuraavien kolmen alan – teollisuus, kauppa sekä hallinto- ja tukipalveluissa

Useimmilla aloilla työpaikkojen määrä kasvaa

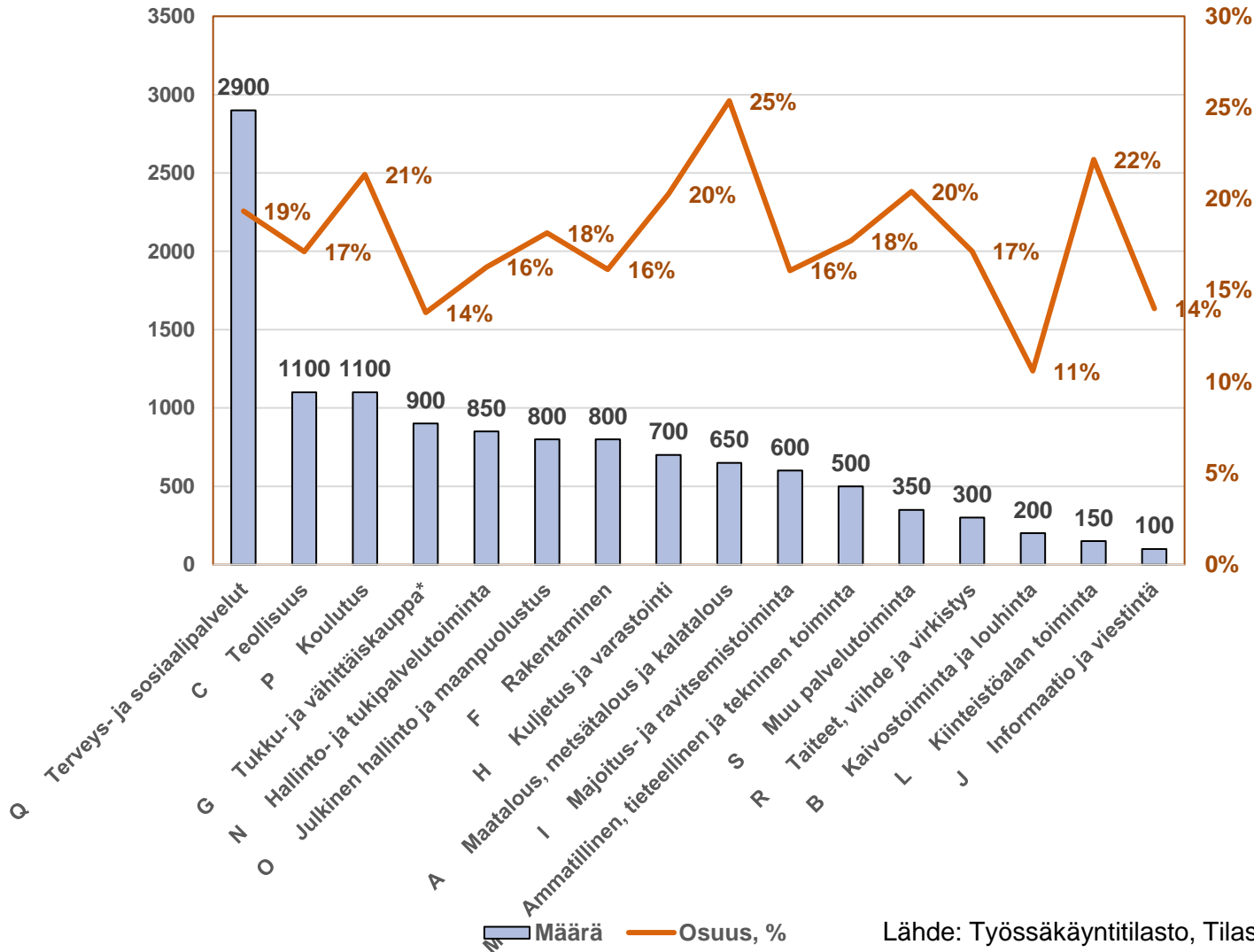
Muutamilla aloilla työpaikkojen määrän kasvu on tasaantunut tai alkanut lievästi vähetä

Tällaisia aloja ovat mm. rahoitus- ja vakuutusala sekä koulutus- ja kaupan alat

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

Eläkepoistuma päätoimialoilta Lapissa 2024-29

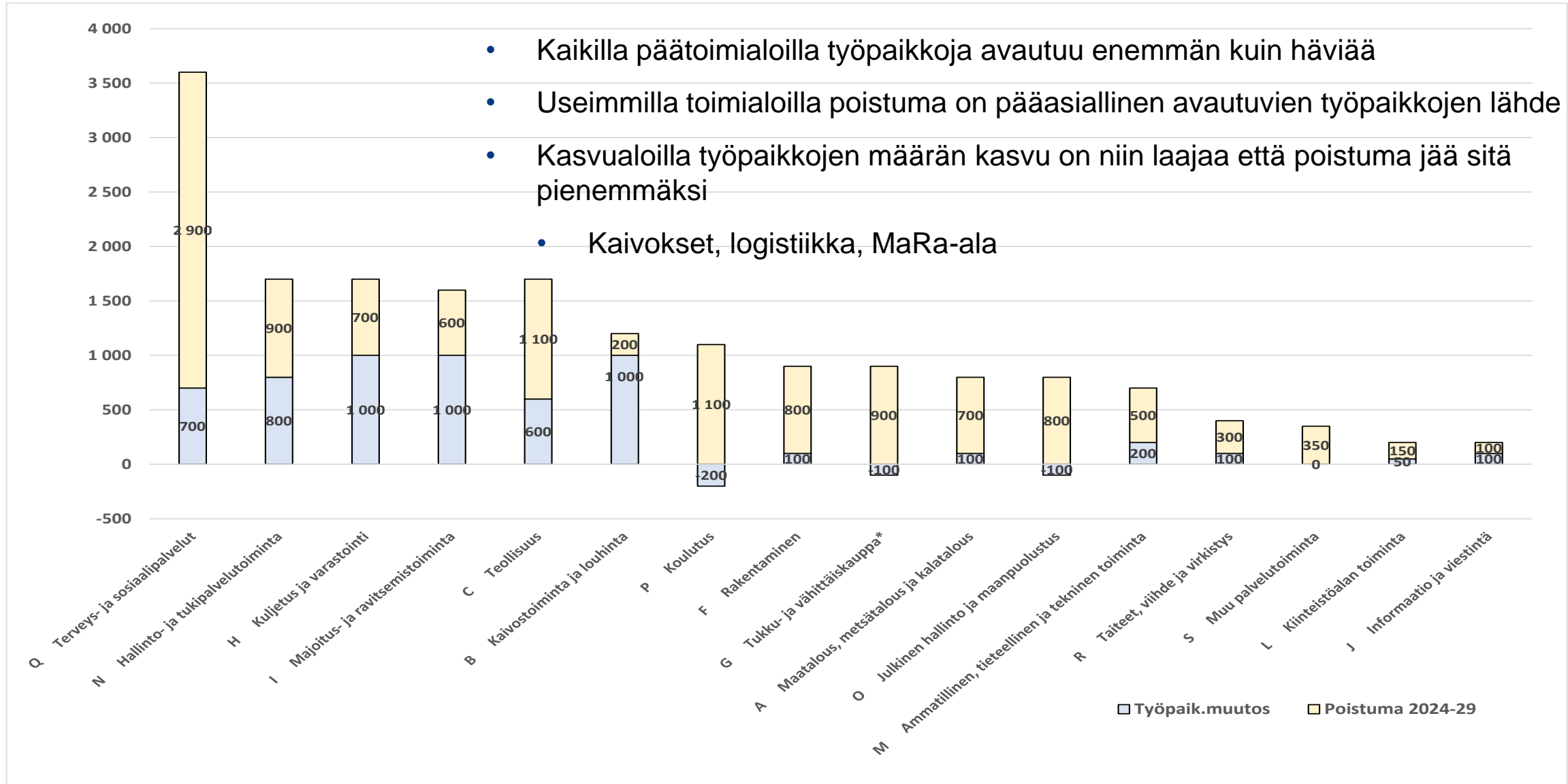

- Poistuma työelämästä eläkkeelle kohdistuu 12 600 työpaikkaan/henkilöön Lapissa vuosina 2024-29. Tämä on 18% kaikista nykyisistä Lapissa sijaitsevista työpaikoista.
- Määrässä suurin poistuma on SOTE-alalla: 2 900, mikä on viidennes (19%) alan nykyisistä työpaikoista.
- Poistuma on suurin suhteessa alan työpaikkoihin maa- ja metsätaloudessa, jossa alan työpaikoista neljänneksessä (25%) henkilö siirtyy eläkkeelle vuosina 2024-29

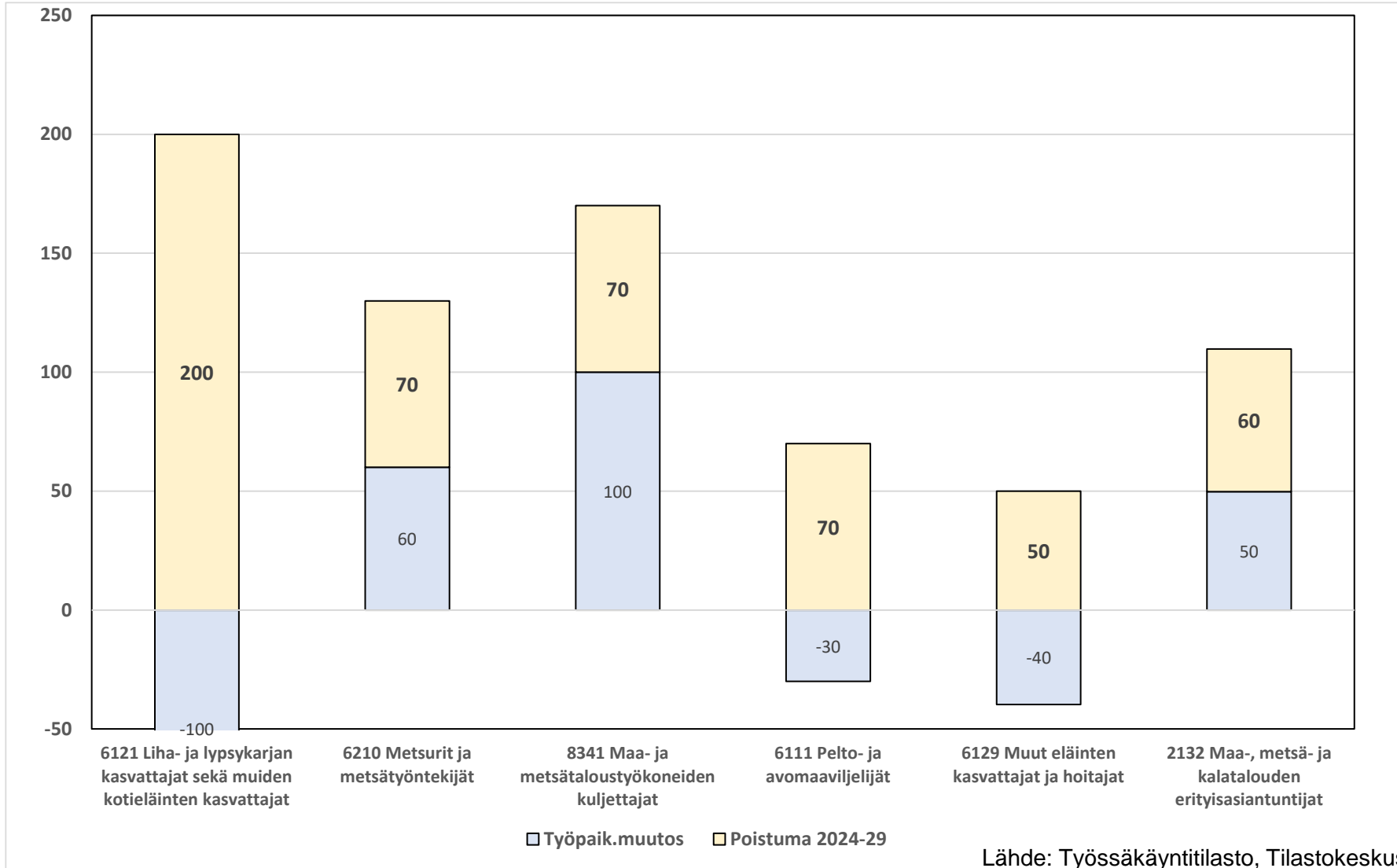
Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarpeen osat päätoimialoilla Lapissa 2024-29

Ripeän kasvun –ennuste

Maa- ja metsätalous, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

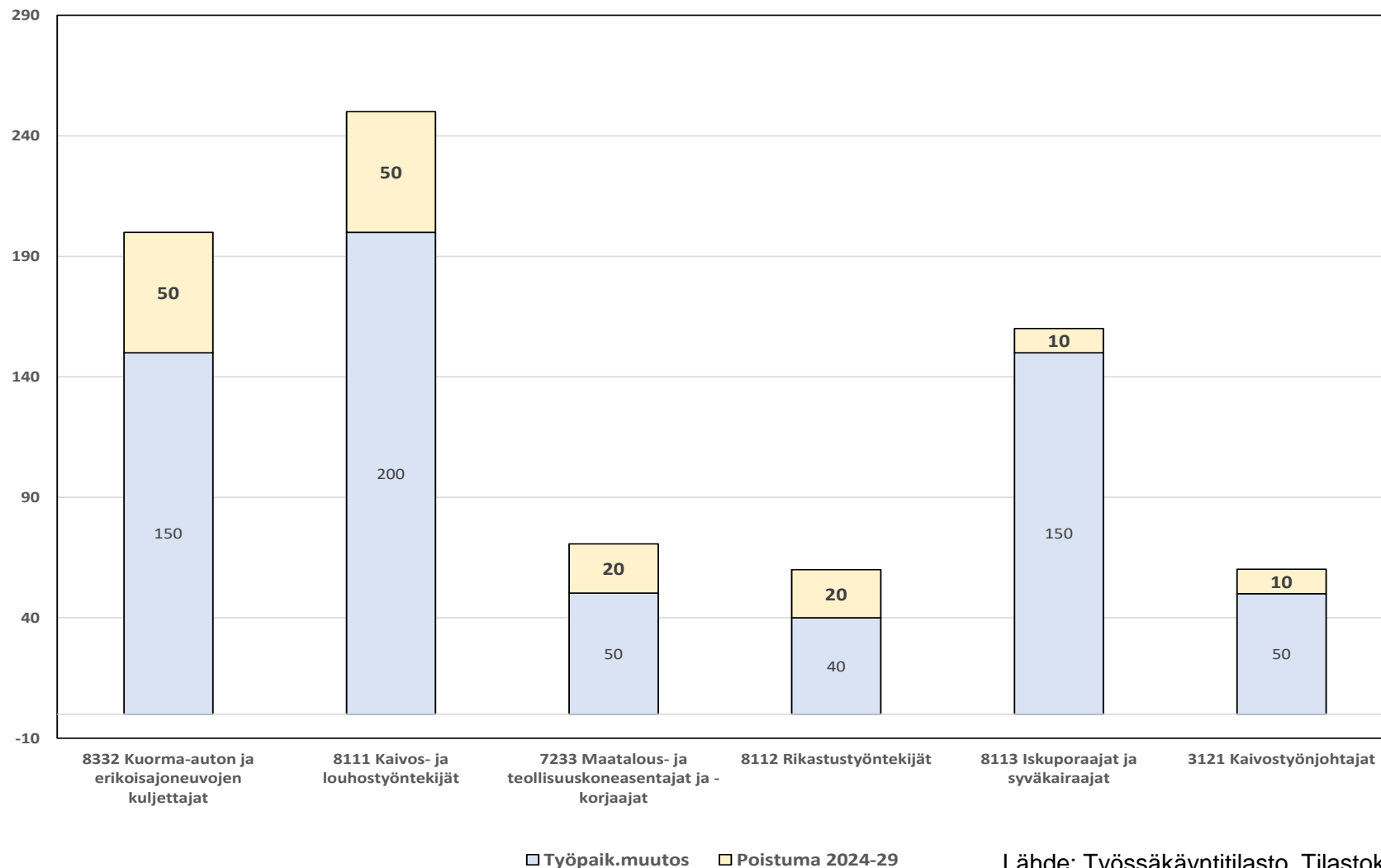

- Metsätalouden kasvavat tarpeet tulevat ilmi siten että työpaikkojen määrän muutos (=kasvu) alan ammateissa on suurempi kuin poistuma ko. ammateissa
- Vastaavasti maataloudessa työpaikkojen väheneminen kompensoi/vähentää poistuman kautta syntyvää työvoiman tarvetta

HUOM! Työvoiman tarve on

poistuma + työpaik.muutos (+/-)

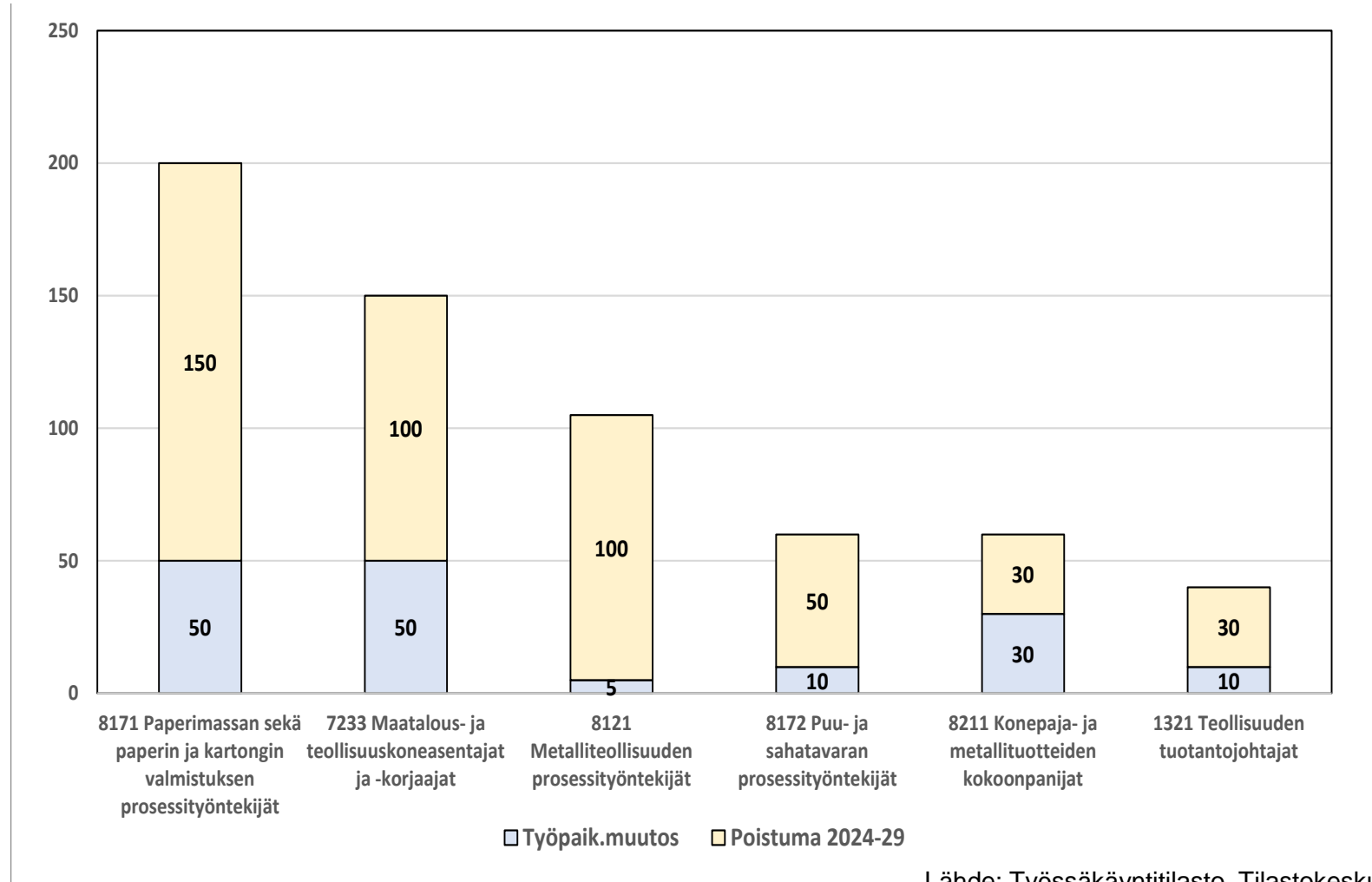
Kaivostoiminta ja louhinta; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

- Kasvualalla työpaikkojen määrä kasvaa kaikissa ammateissa
- Työpaikkojen määrän kasvu on niin merkittävää että se on poistumaa monin verroin suurempi tekijä työvoiman tarpeessa

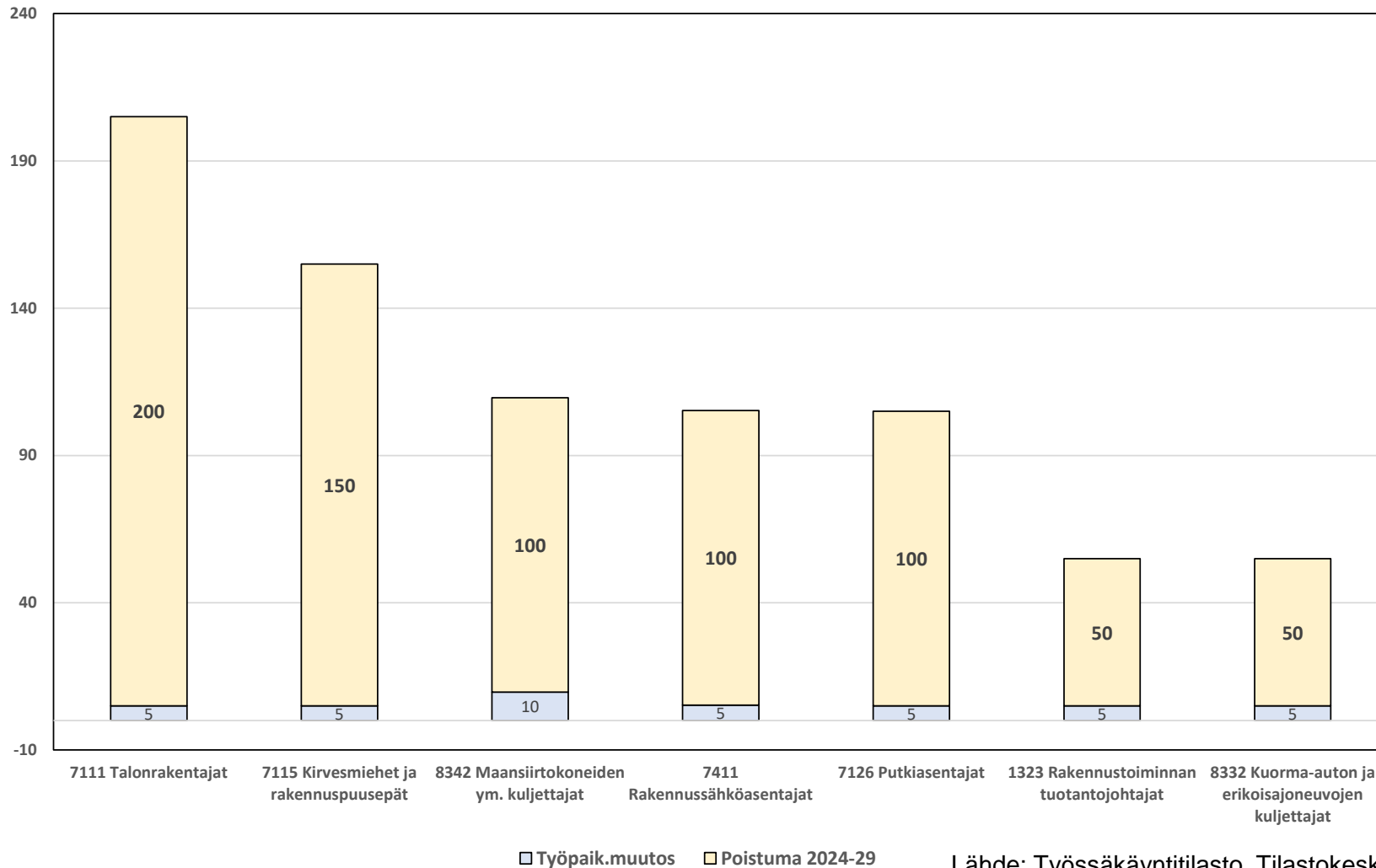
Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Teollisuus, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

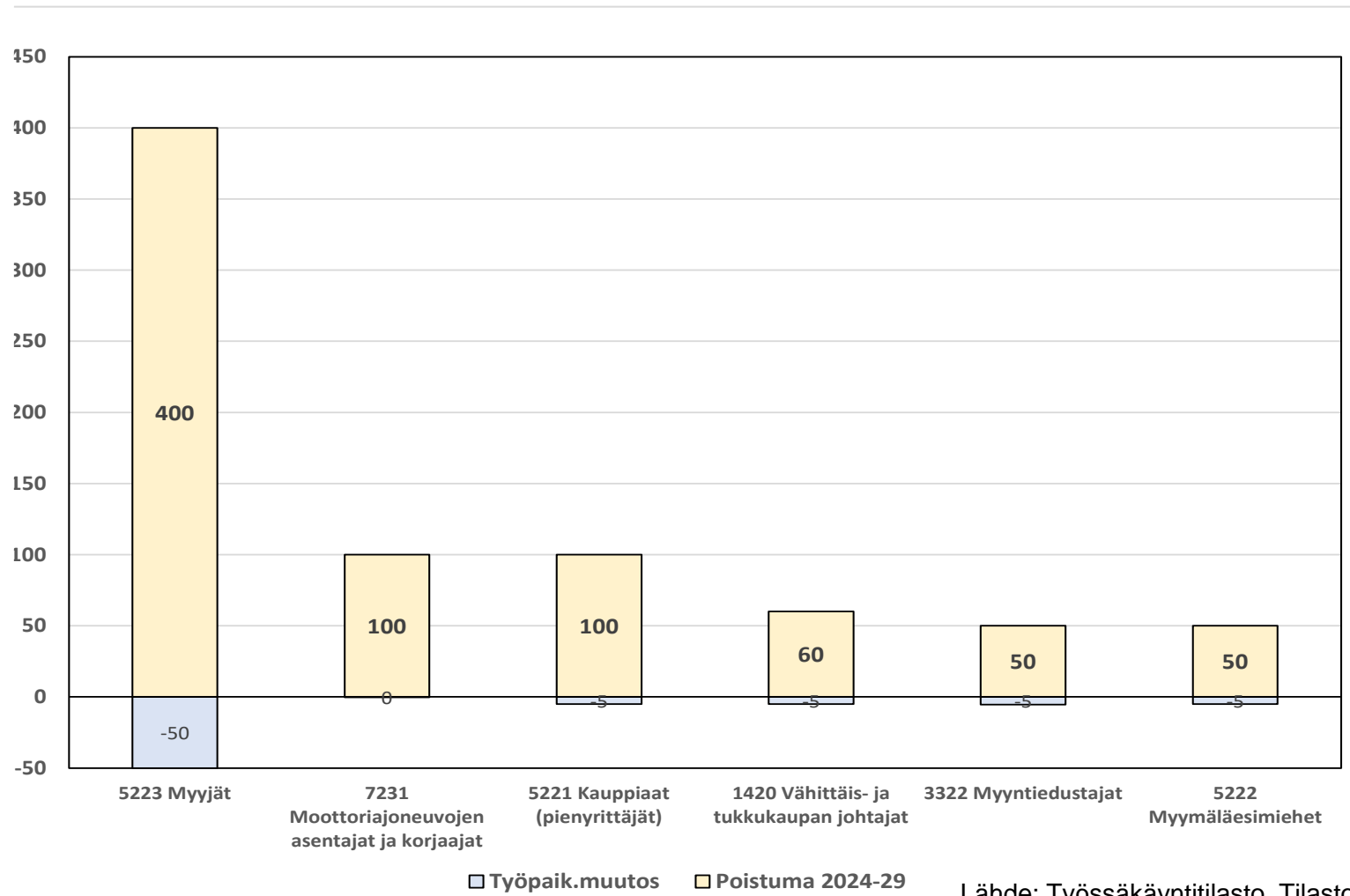
- Teollisuuden työvoiman tarpeessa on poistuman painoarvo suurempi kuin rakennemuutokseen liittyvä työpaikkojen määrän kasvu
- Toki on aloja, joissa työpaikkojen määrän kasvu on vähintään yhtä tärkeä kysyntää lisäävä tekijä kuin poistuma

Rakentaminen; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

- Työpaikkojen määrä kasvaa, mutta niin lievästi että poistuma on alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Rakentaminen on perinteinen suurehko ala ja sen vuoksi poistuma on huomattava alan ammateissa

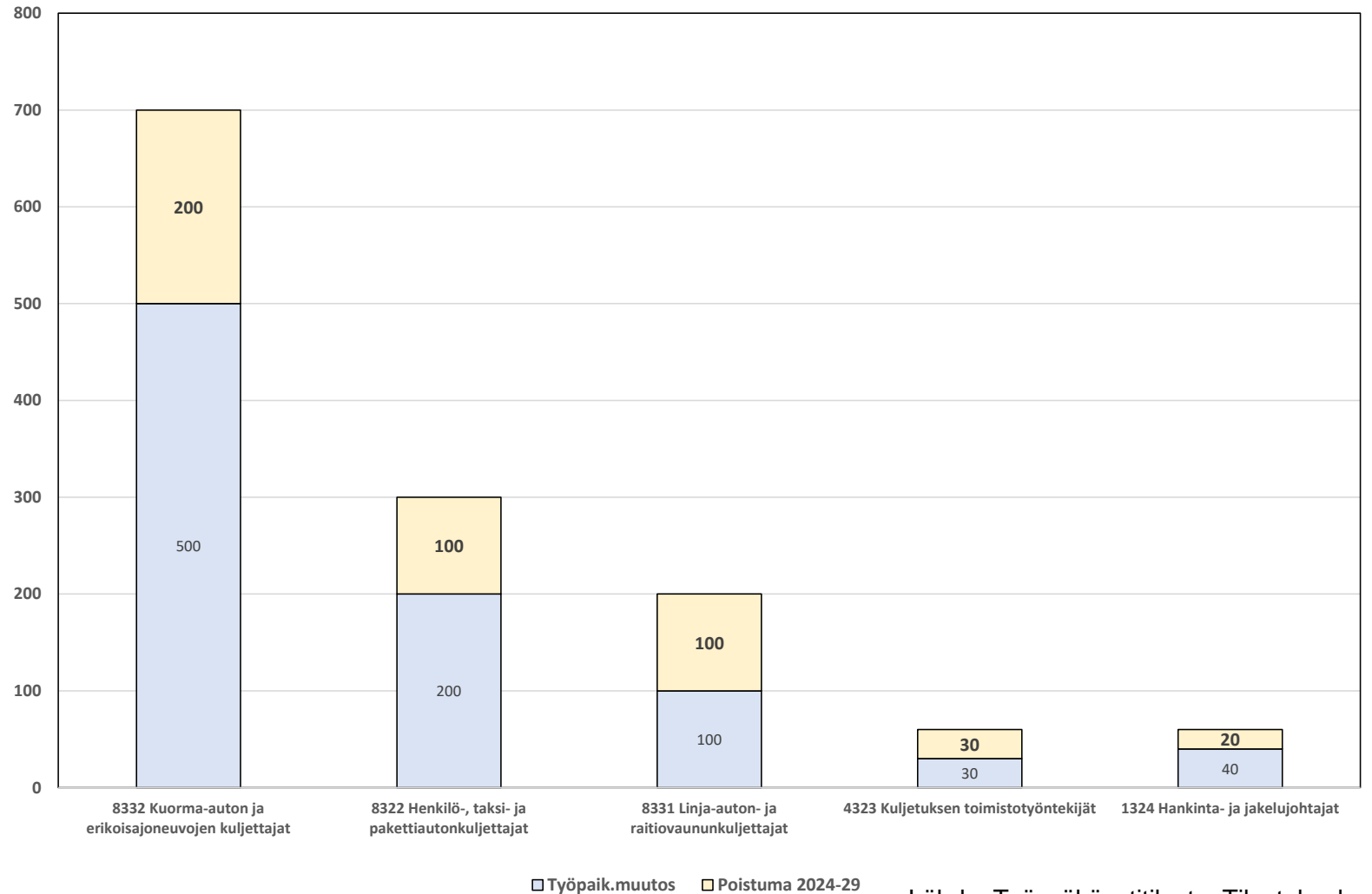
Kauppa; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä alenee niin lievästi että poistuma on alan työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Alaan kuuluu myös moottoriajoneuvojen kauppa ja huolto

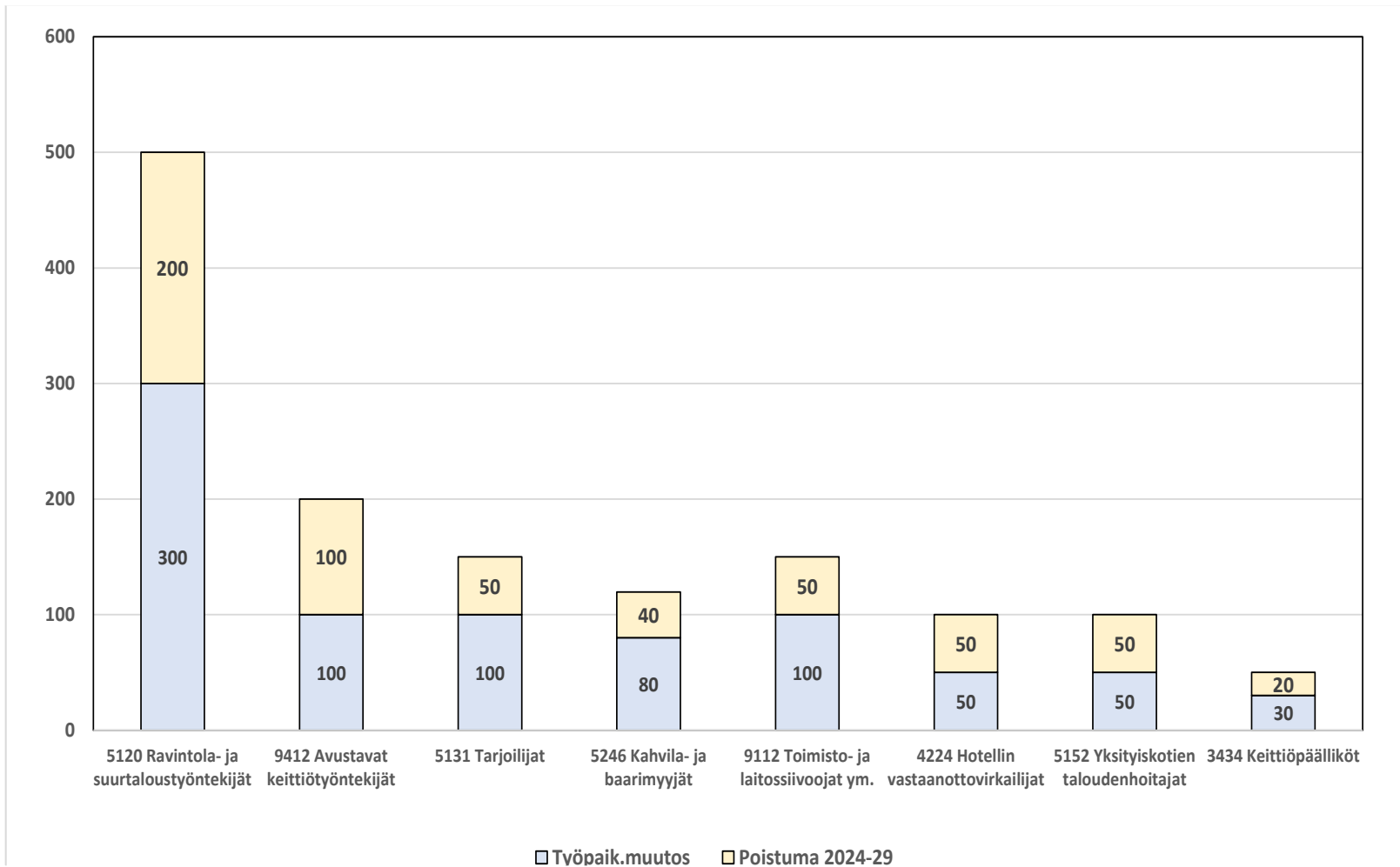
Kuljetus ja varastointi; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä kasvaa niin että se on monissa ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Poistuma on toki monissa alan ammateissa merkittävä tarvetta lisäävä tekijä

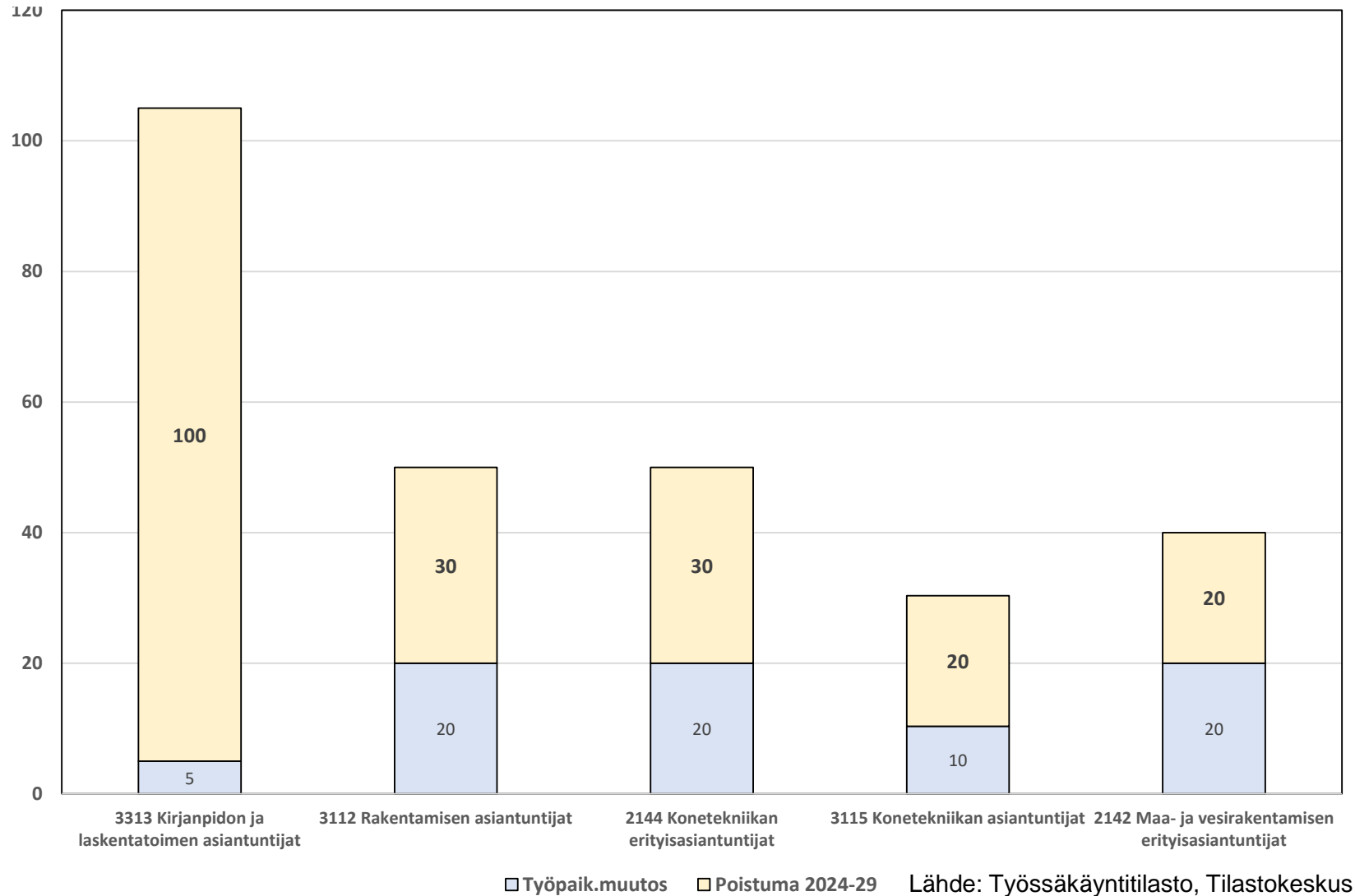
MaRa-ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, ripeä

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

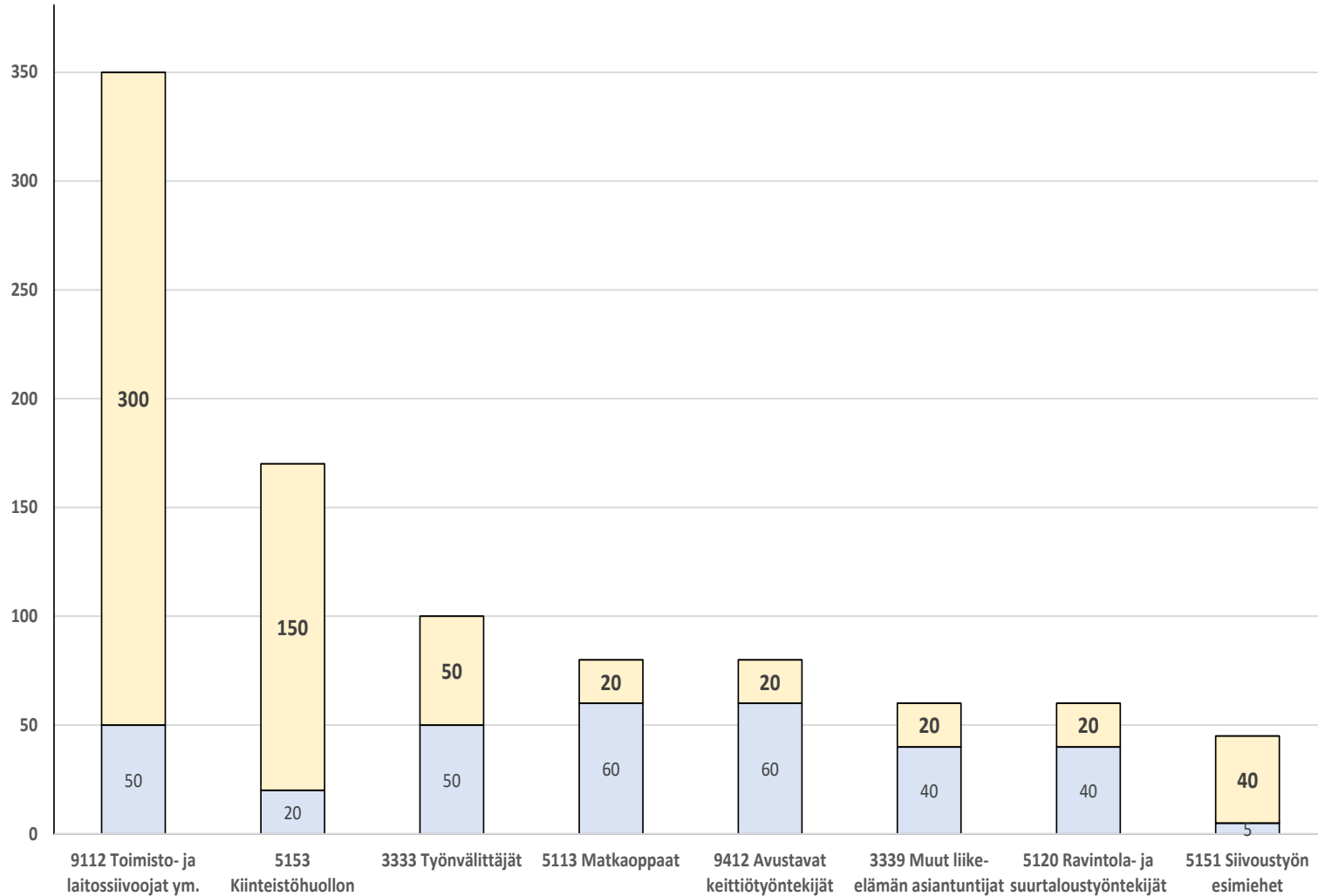
- Työpaikkojen määrän kasvu on niin ripeätä että monissa ammateissa se on työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Poistuma on yleensä alan ammateissa lähinnä työvoiman tarvetta lisäävä tekijä
 - Esim. Tarjoilijat

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen palvelu; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

- Työpaikkojen määrän kasvu on sen verran vaimeata että poistuma on monissa alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä

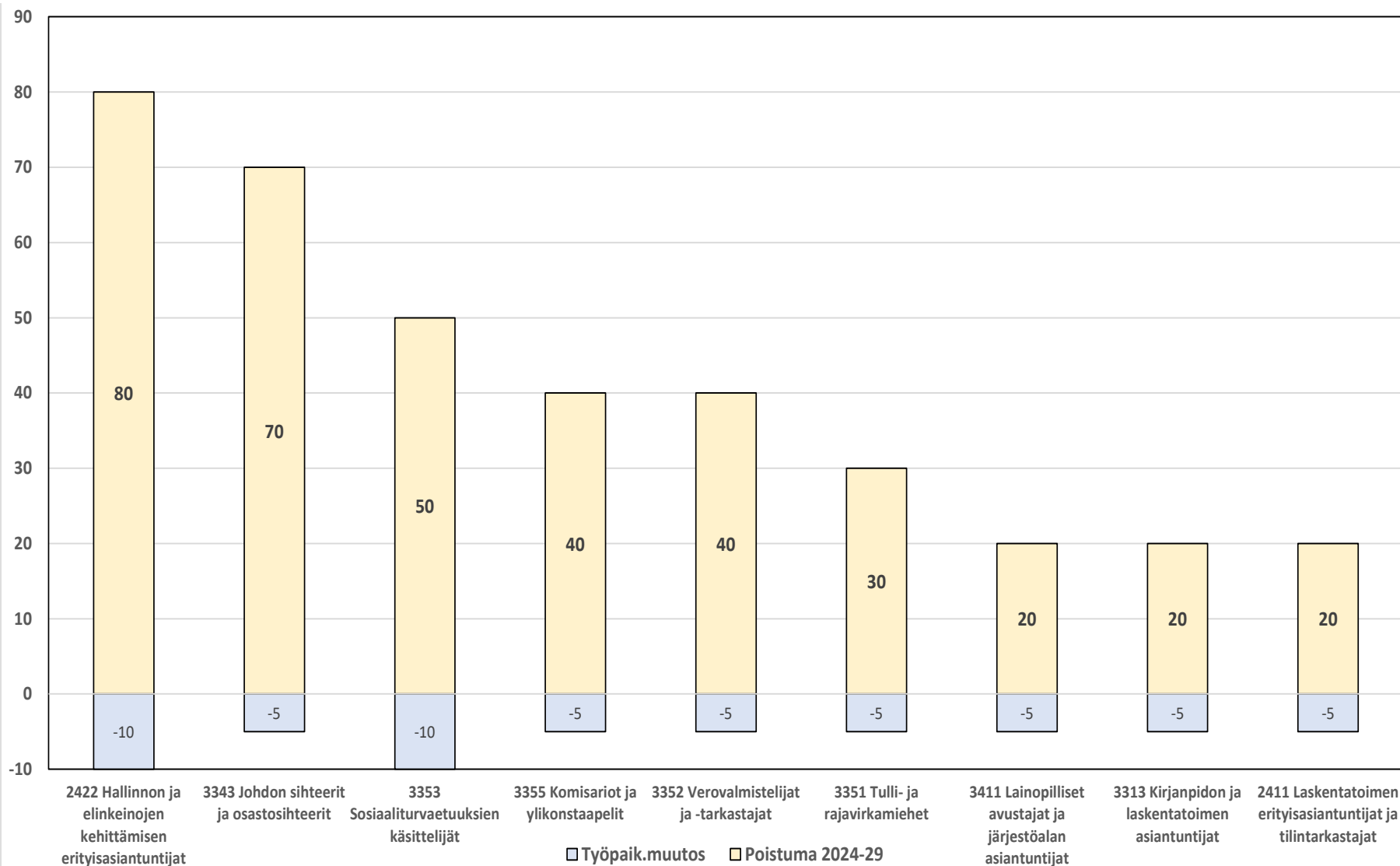
Hallinto- ja tukipalvelut; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Alaan kuuluvat henkilöstöpalveluyritysten henkilöstön vuokraus sekä kiinteistön- ja maisemanhoito
- Työpaikkojen määrän kasvu on sen verran vaimeata että poistuma on mm. kiinteistön huollon ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Mm. keittiötyön ammateissa poistuman osuus on painoarvoltaan vain murto-osa työpaikkojen määrän kasvun vaikutuksesta tarpeeseen

Julkinen hallinto ja maanpuolustus; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

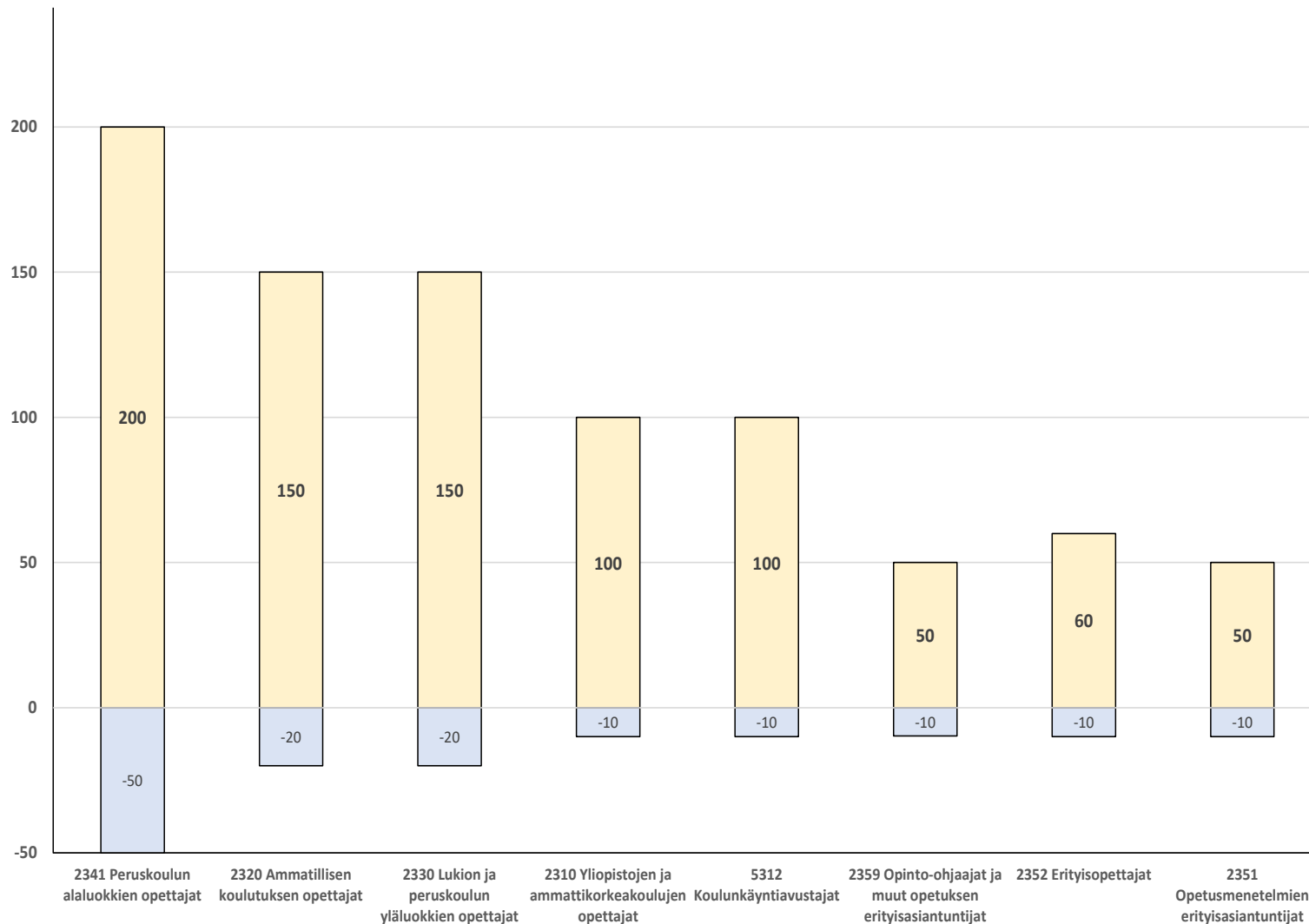

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

- Työpaikkojen määrän väheneminen on sen verran hidasta että poistuma on alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Poistuma kompensoi täysin työpaikkojen vähenemisen

Koulutus; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, riipeä

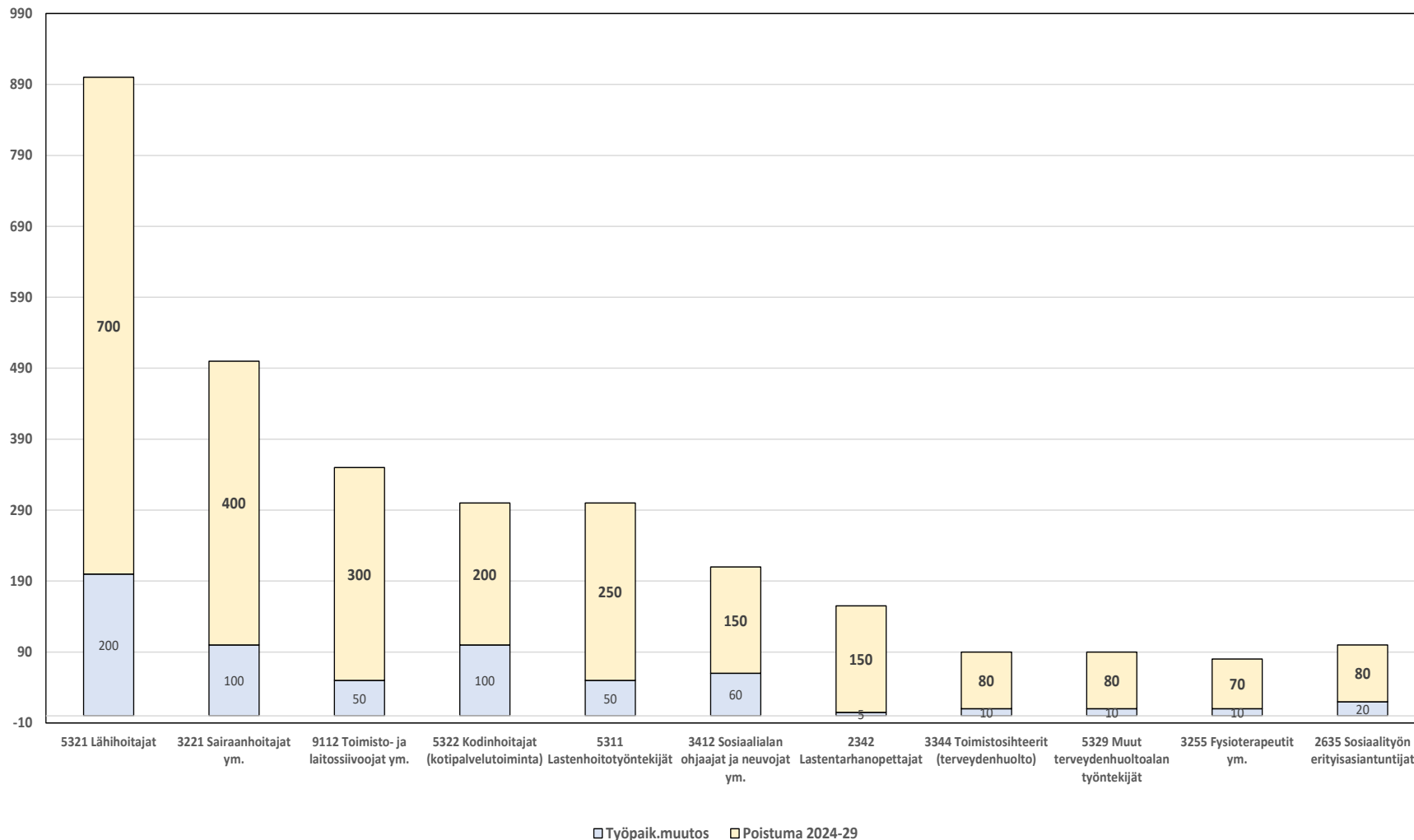

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

- Työpaikkojen määrä vähenee alan ammateissa ja poistuma kompensoi sen moninkertaisesti
- Alan ammatit koostuvat eri koulutusasteiden opetushenkilökunnasta
- Lisäksi ammatteihin kuuluu oppilaiden tuen tehtäviä

SOTE-ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

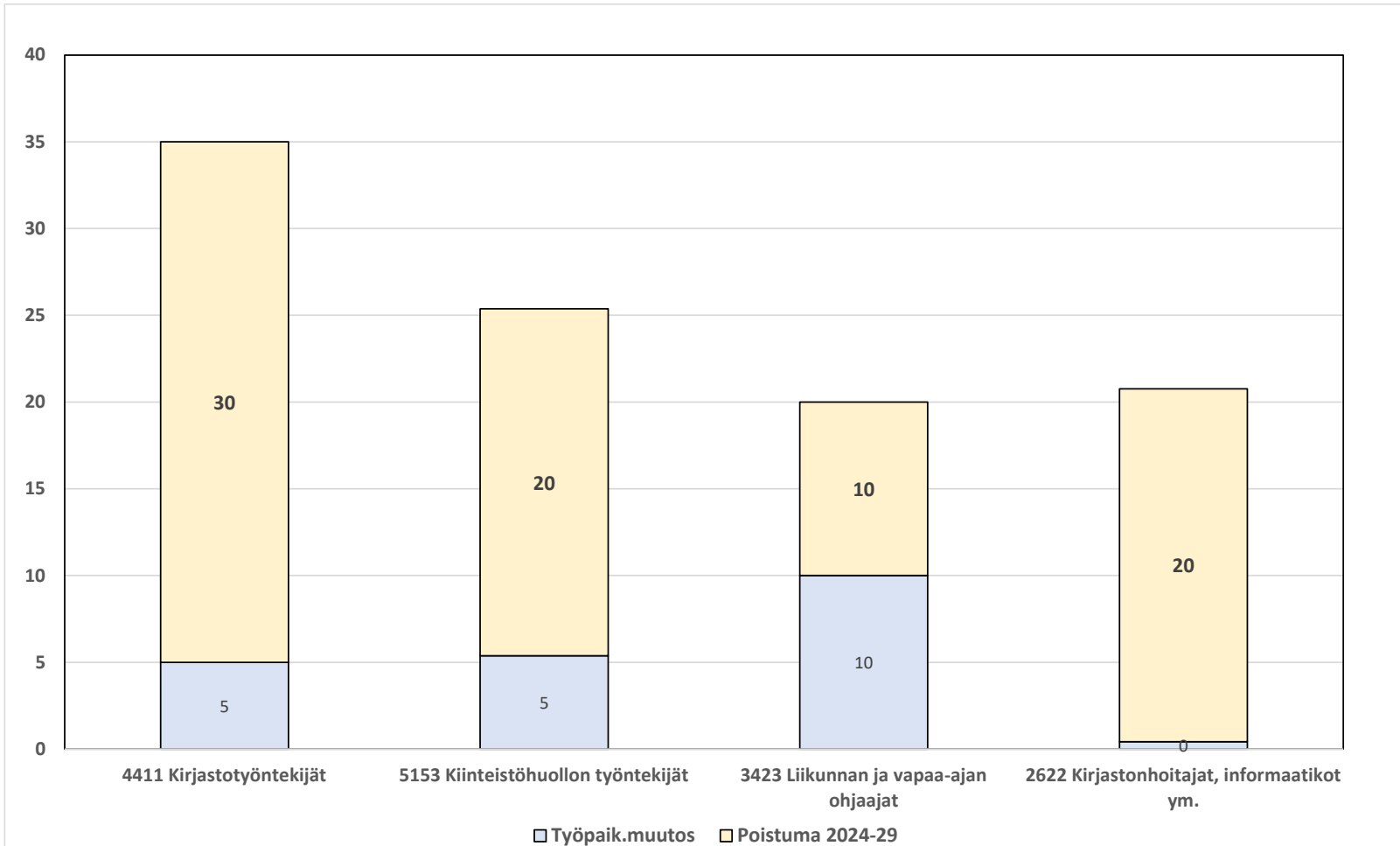

- Työpaikkojen määrä kasvaa alan ammateissa
- Poistuma lisää työvoiman tarvetta moninkertaistaen osaajatarpeen

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

Taide, viihde ja virkistys; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

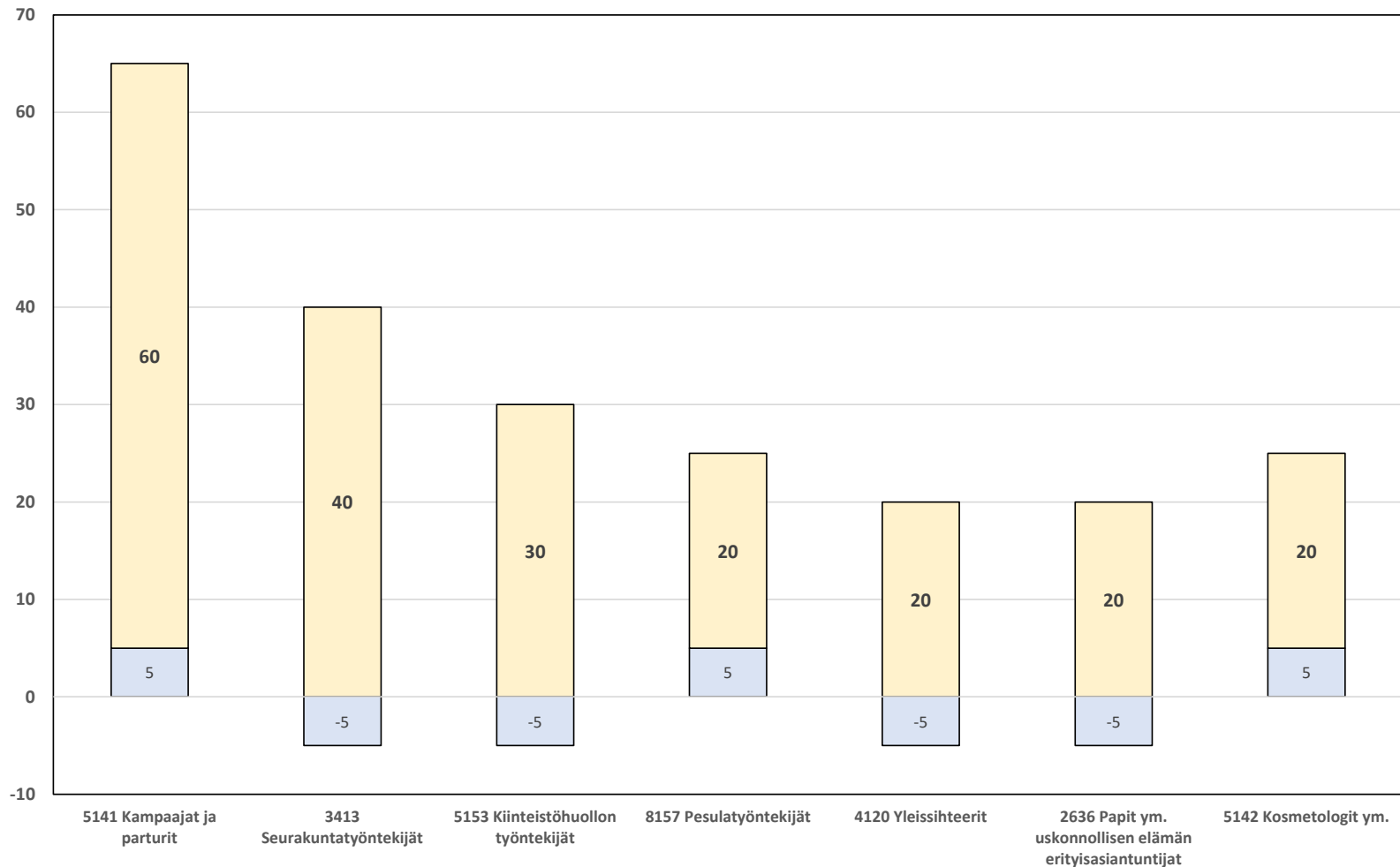

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

- Ammateissa muutokset ovat lukumäärältään pieniä
- Poistuma määrittää selvästi työpaikkojen avautumista

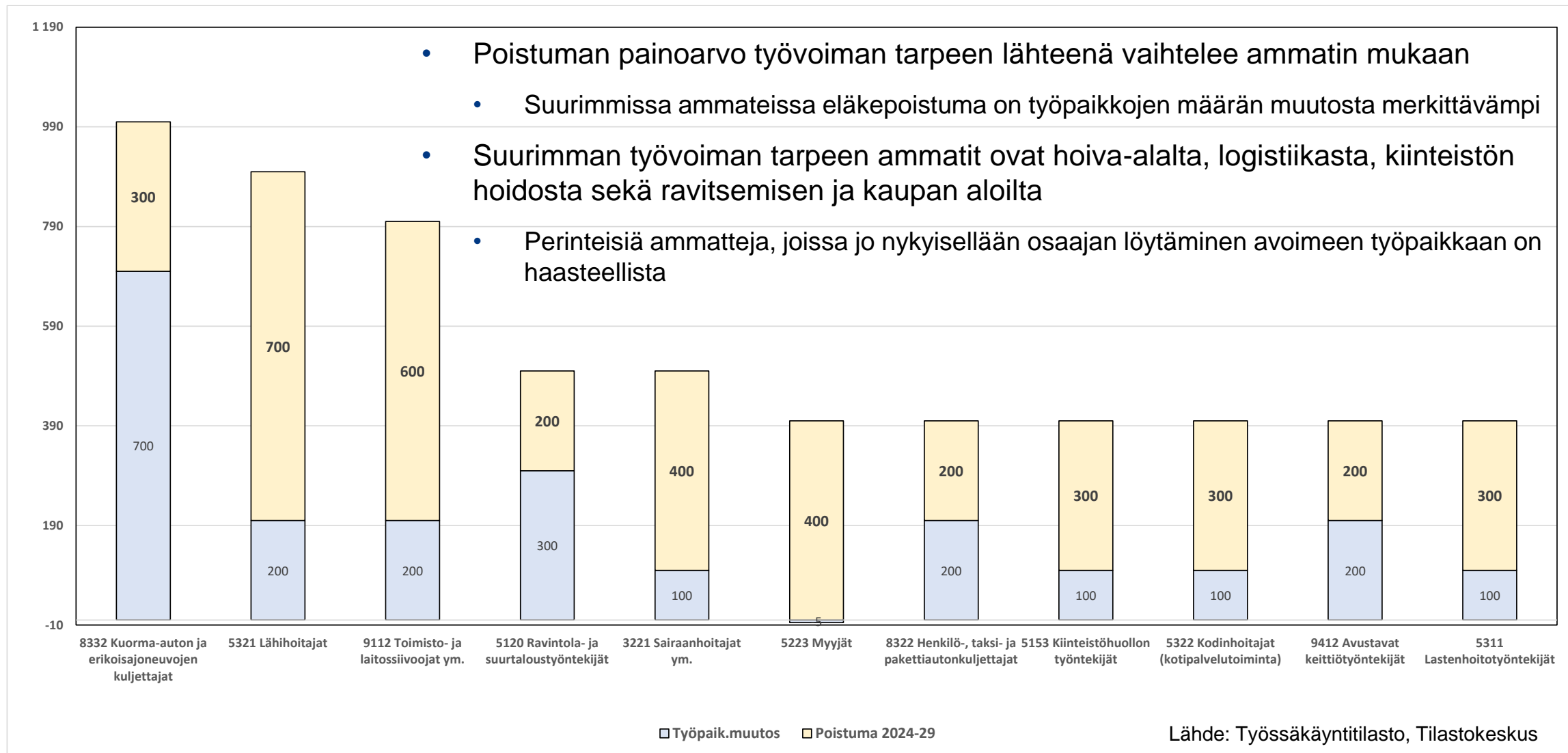
Muu palvelutoiminta; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, ripeä

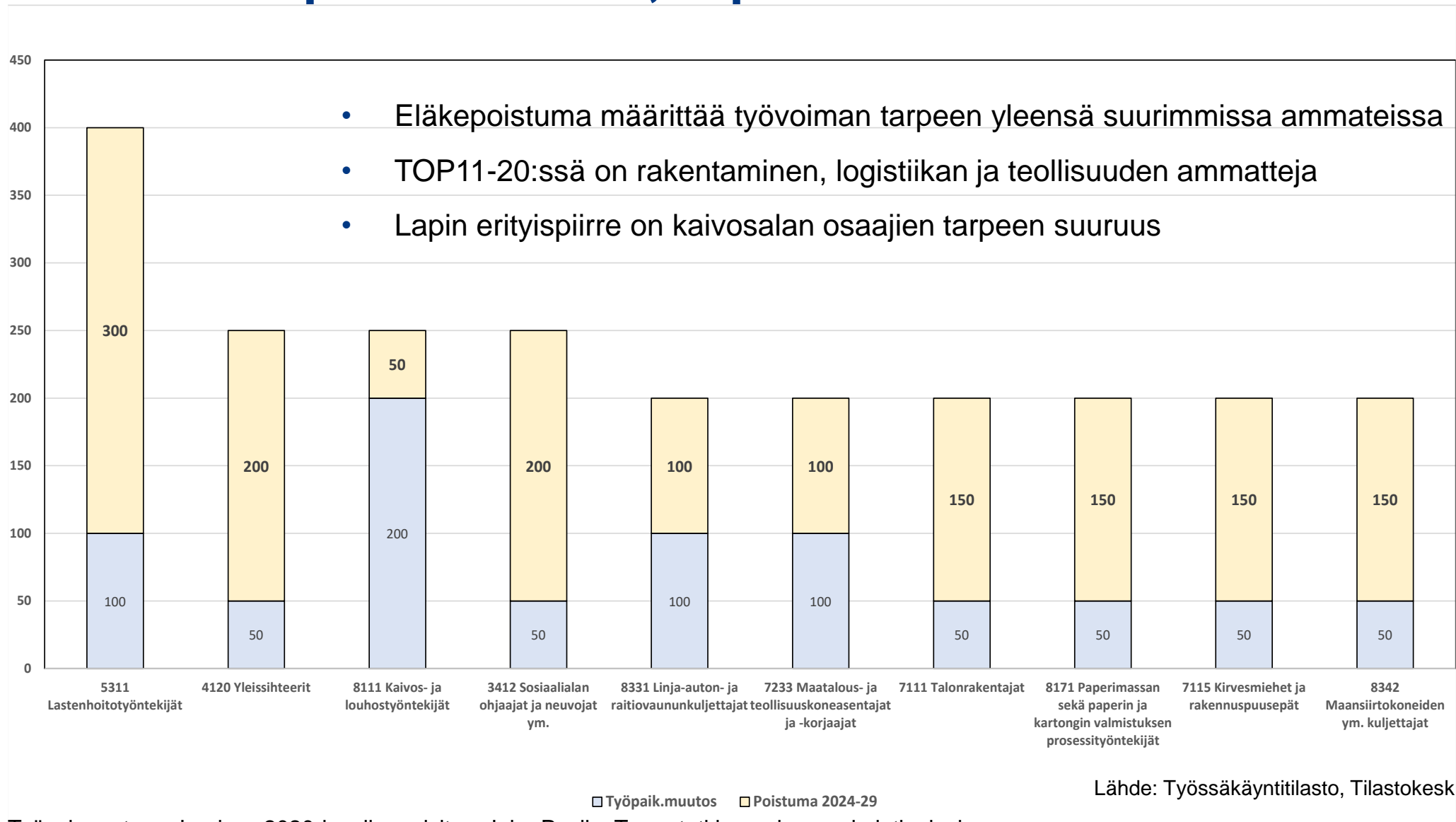
□ Työpaik.muutos □ Poistuma 2024-29 Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Amatit ovat lukumäärältään verrattain pieniä
- Poistuma määrittää selvästi työpaikkojen avautumista
- Työpaikkojen määrän muutoksen suunta vaihtelee alan ammateissa

Työvoiman tarpeen mukaan suurimmat ammatit (TOP10) Lapissa 2024-29, Ripeän kasvun ennuste

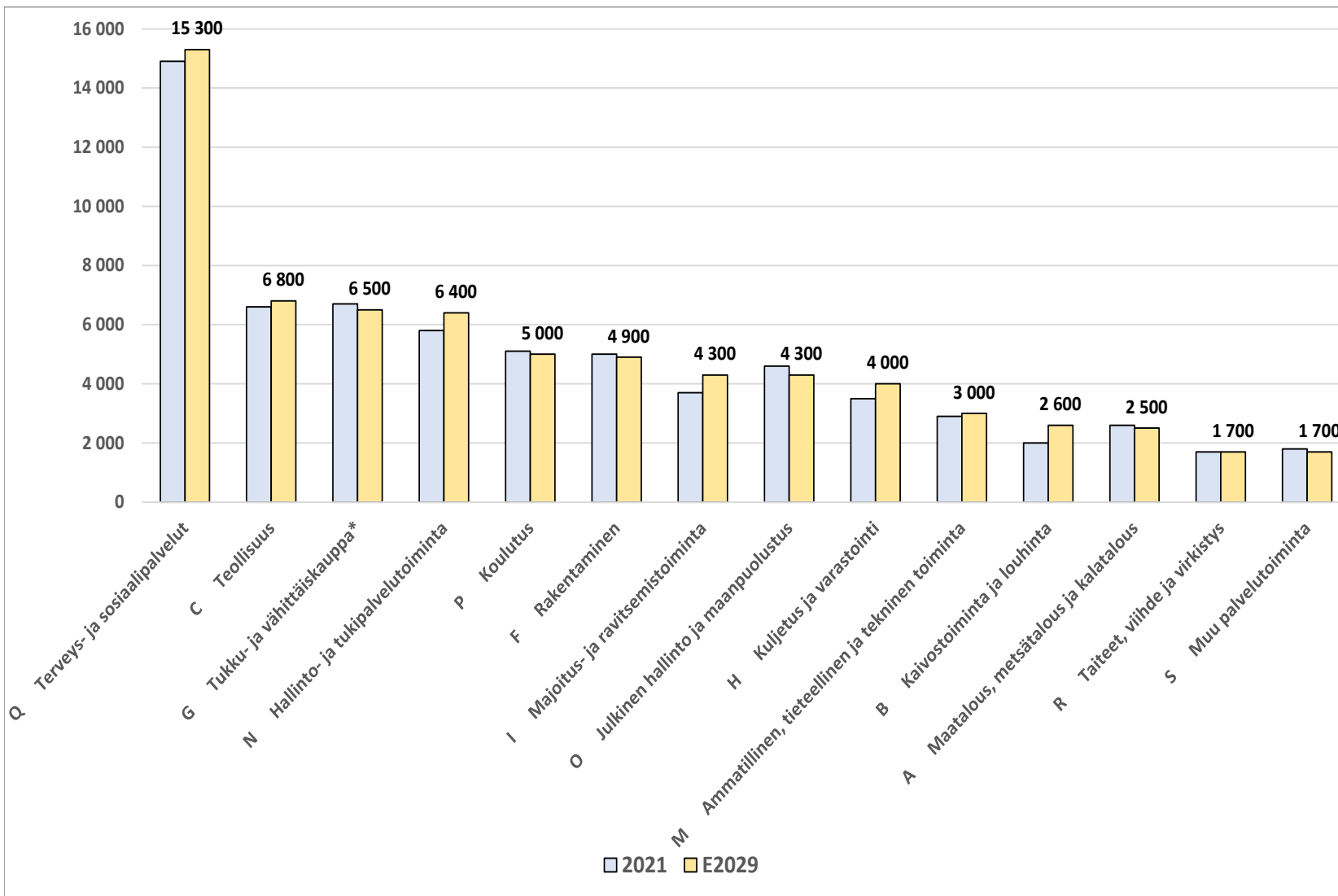
Työvoiman tarpeen mukaan suurimmat ammatit (TOP11-20) Lapissa 2024-29, Ripeän kasvun ennuste

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla - Hitaamman kasvun aika (Business As Usual)

- Vastaava tarkastelu kuin Ripeän kasvun -ennusteen kohdalla

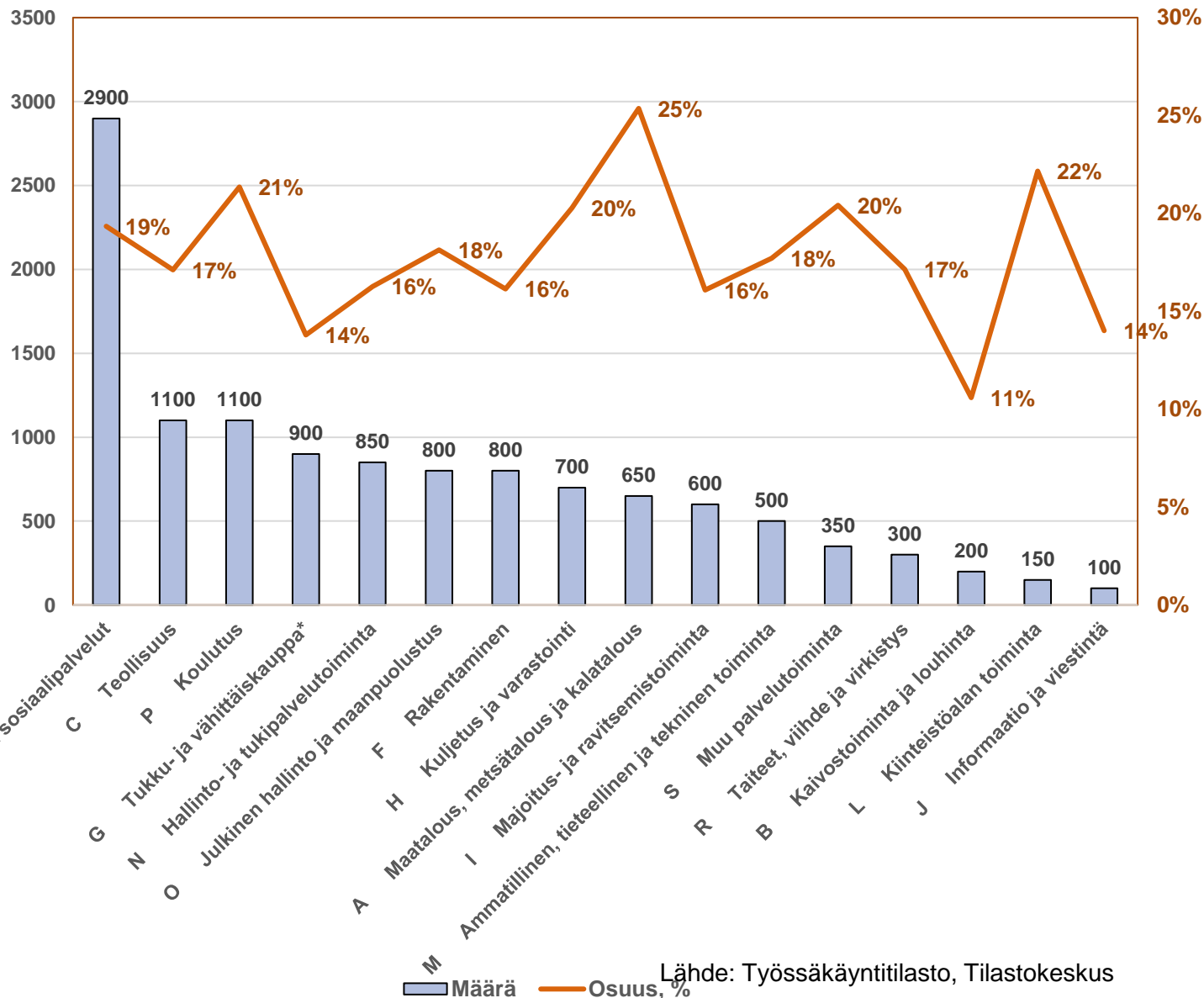
Työpaikkojen määrä toimialan mukaan Lapissa 2021 ja 2029, Hitaamman kasvun -ennuste

- Sote-alan työpaikkojen määrä on yli kaksi kertaa suurempi kuin seuraavien kolmen alan – teollisuus, kauppa sekä hallinto- ja tukipalveluissa
- Useilla aloilla työpaikkojen määrä vähenee
 - Julkinen hallinto, teollisuus, koulutus ja kauppa
- Kasvua SOTE-, hallinto- ja tukipalvelu-, MARA-, kuljetus- sekä kaivosaloilla

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Eläkepoistuma päätoimialoilta Lapissa 2024-29

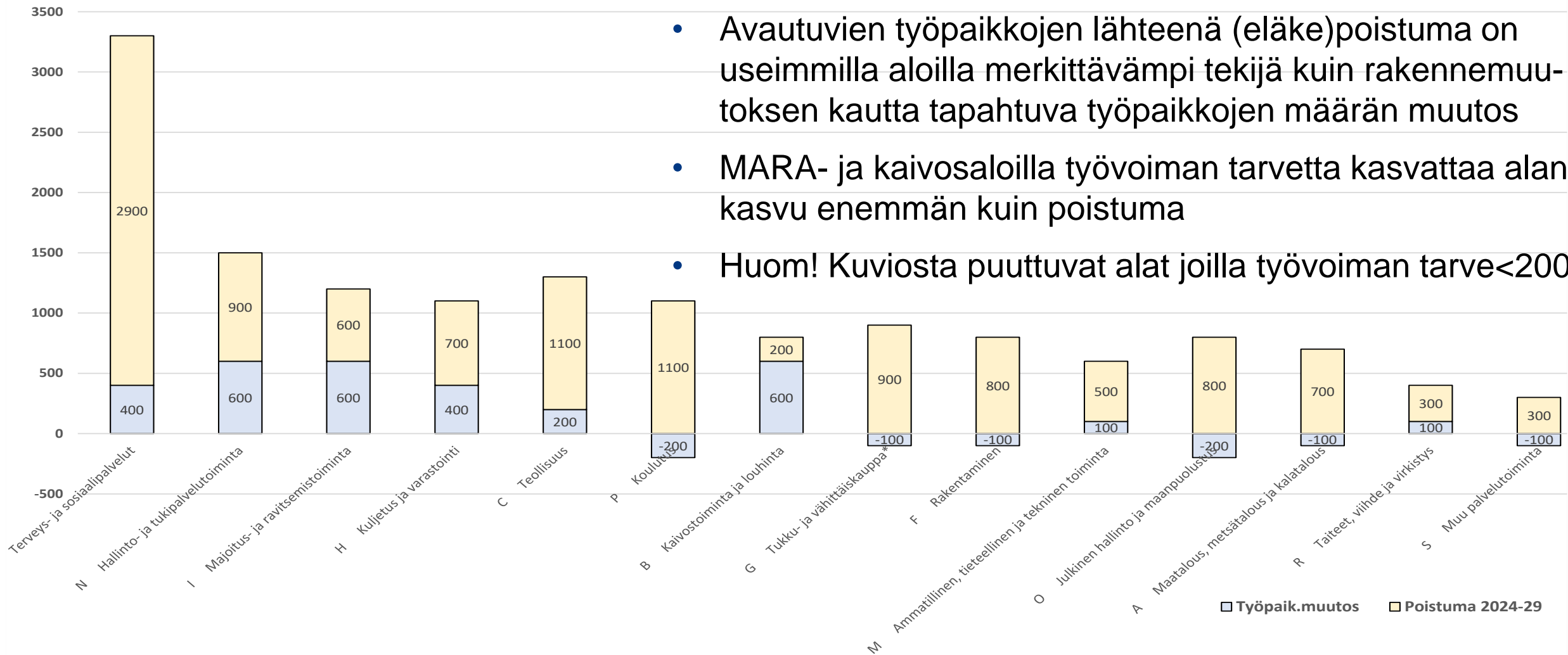

- Poistuma työelämästä eläkkeelle kohdistuu 12 600 työpaikkaan/henkilöön Lapissa vuosina 2024-29. Tämä on 18% kaikista nykyisistä Lapissa sijaitsevista työpaikoista.
- Määrässä suurin poistuma on SOTE-alalla: 2 900, mikä on viidennes (19%) alan nykyisistä työpaikoista.
- Poistuma on suurin suhteessa alan työpaikkoihin maa- ja metsätaloudessa, jossa alan työpaikoista neljänneksessä (25%) henkilö siirtyy eläkkeelle vuosina 2024-29

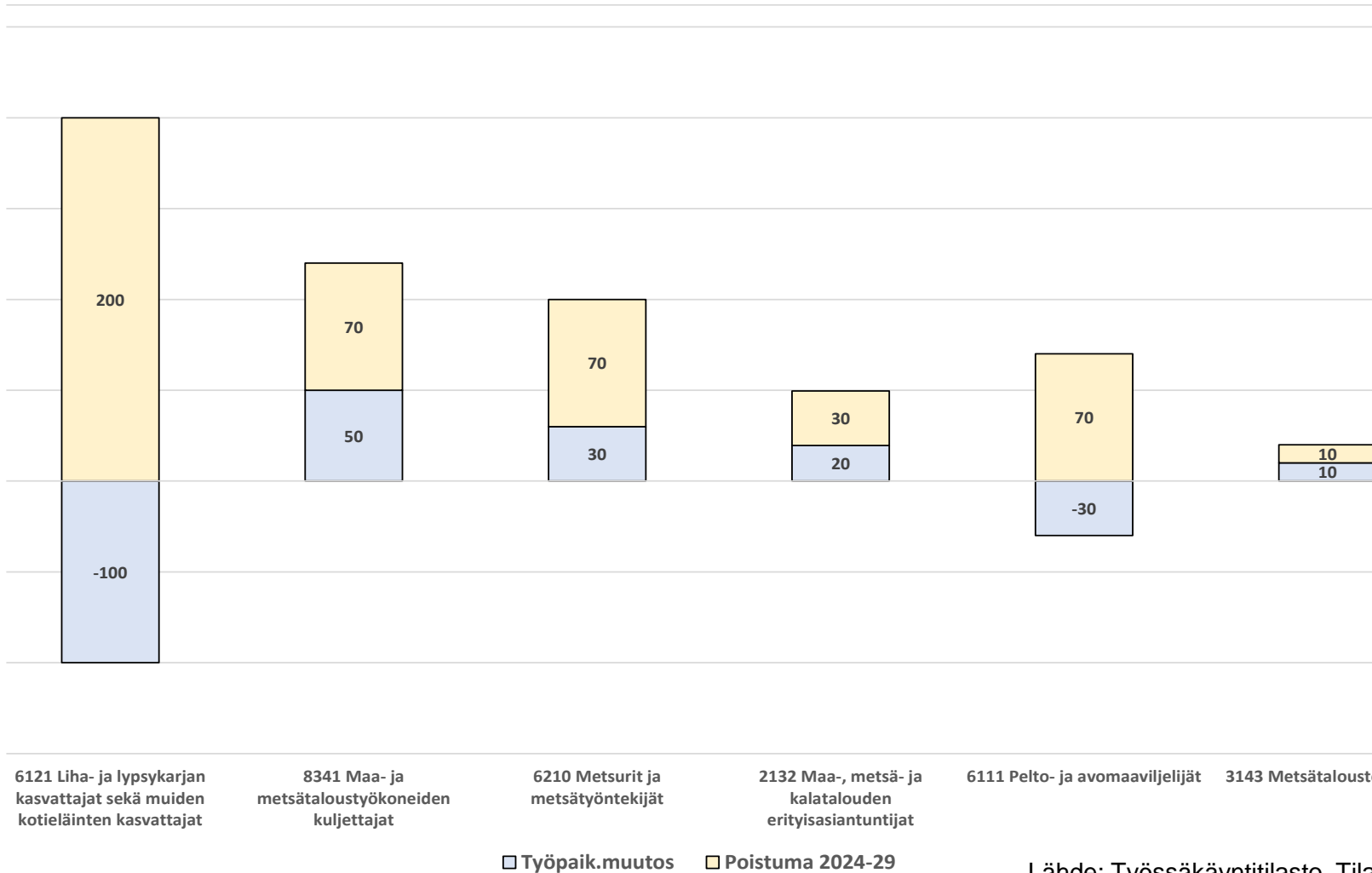
Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarpeen osat päätoimialoilla Lapissa 2024-29 Heikkomman kasvun -ennuste

- Heikkomman talouden ja työllisyyden kasvun oloissa:
- Avautuvien työpaikkojen lähteenä (eläke)poistuma on useimmilla aloilla merkittävämpi tekijä kuin rakennemuutoksen kautta tapahtuva työpaikkojen määrän muutos
- MARA- ja kaivosaloilla työvoiman tarvetta kasvattaa alan kasvu enemmän kuin poistuma
- Huom! Kuviosta puuttuvat alat joilla työvoiman tarve < 200

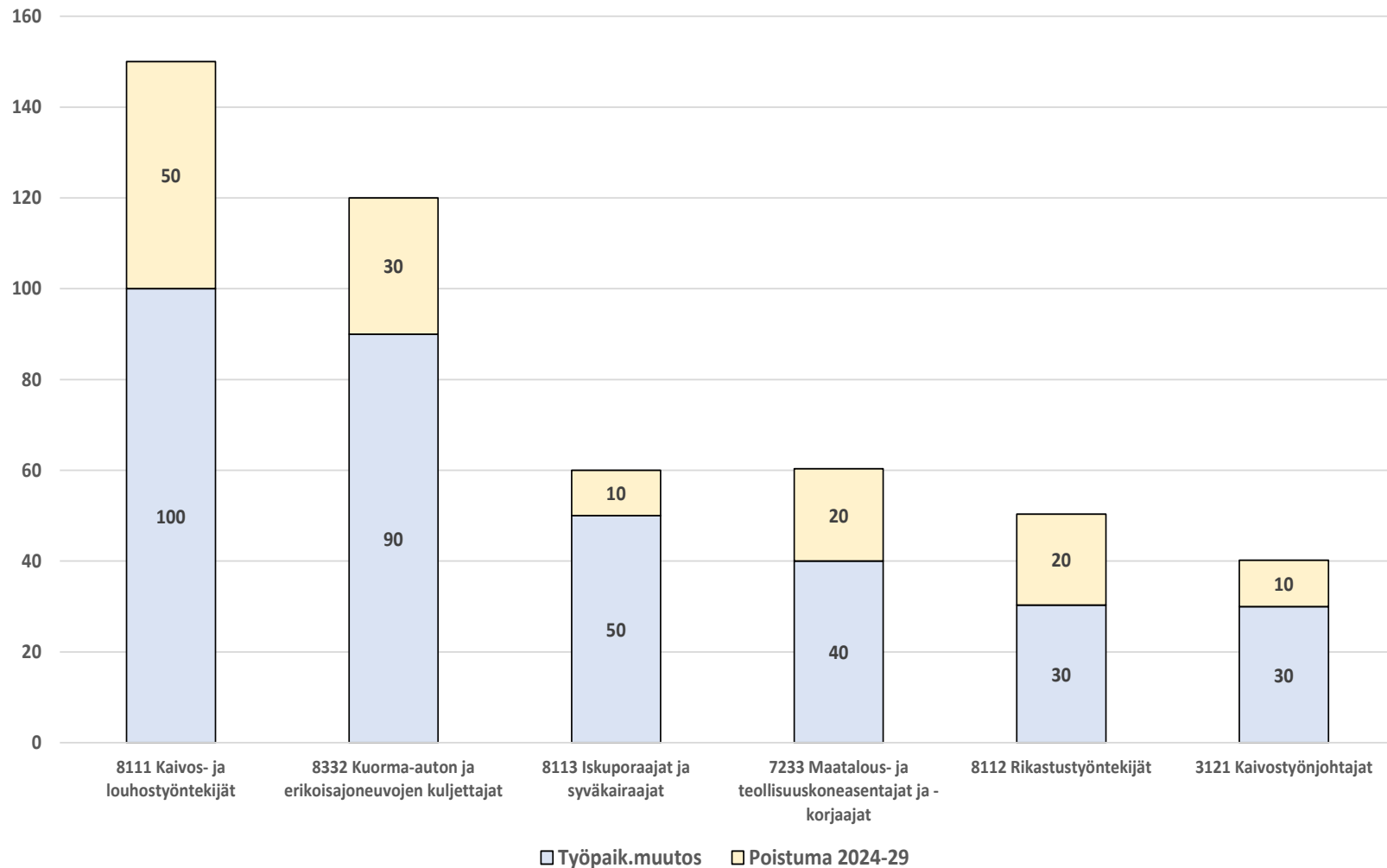
Maa- ja metsätalous, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29- hidas

- Metsätalouden tarpeet muodostuvat siten että alan ammateissa poistuma on suurempi kuin työpaikkojen määrän muutos (=kasvu) ko. ammateissa
- Vastaavasti maataloudessa poistuma kompensoi työpaikkojen vähenemisen kautta syntyvää työvoiman tarvetta

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

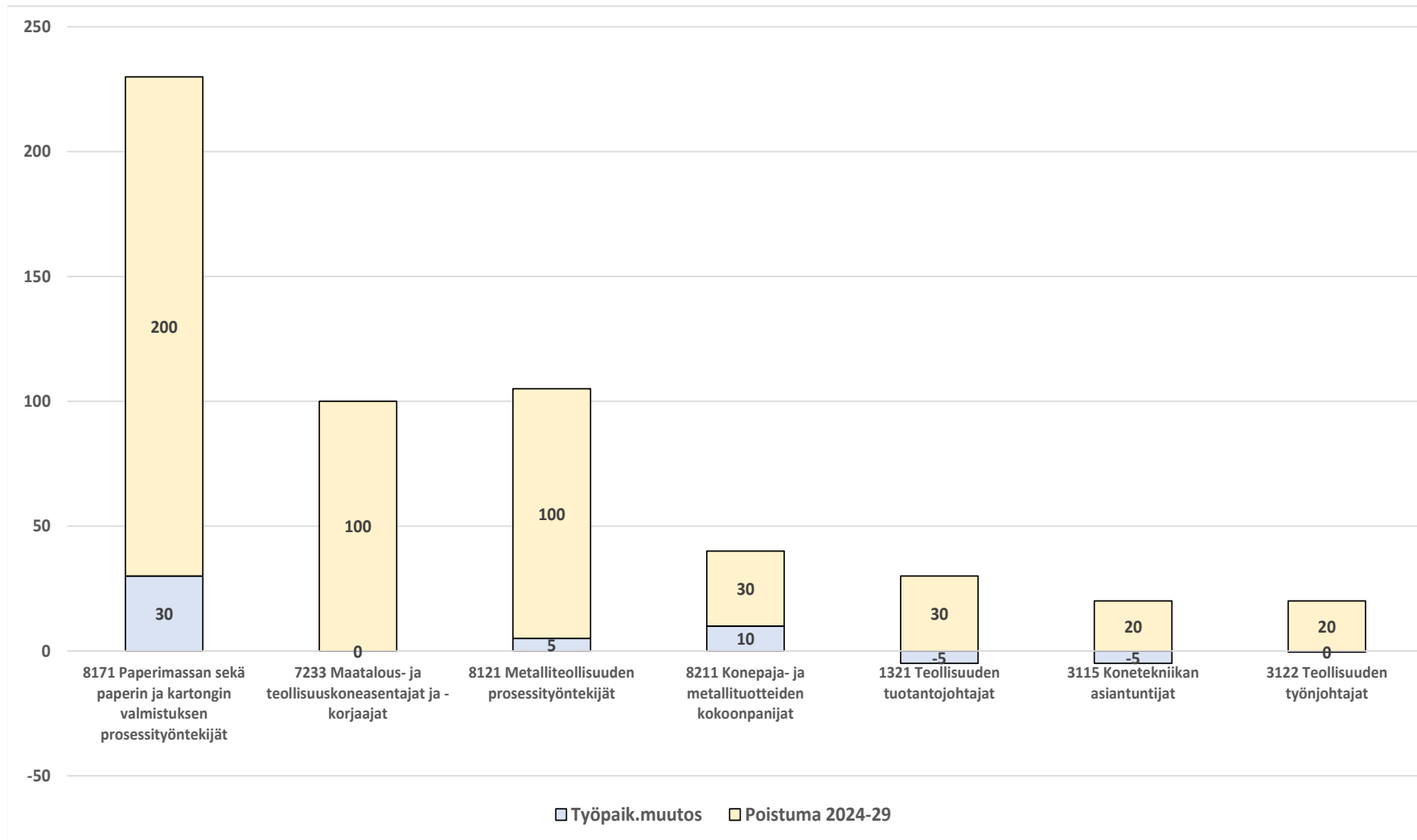
Kaivostoiminta ja louhinta; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa 2024-29 - hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Kasvualalla työpaikkojen määrä kasvaa kaikissa ammateissa
- Työpaikkojen määrän kasvu on niin voimakasta että se on poistumaa suurempi tekijä työvoiman tarpeen lähteenä

Teollisuus, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

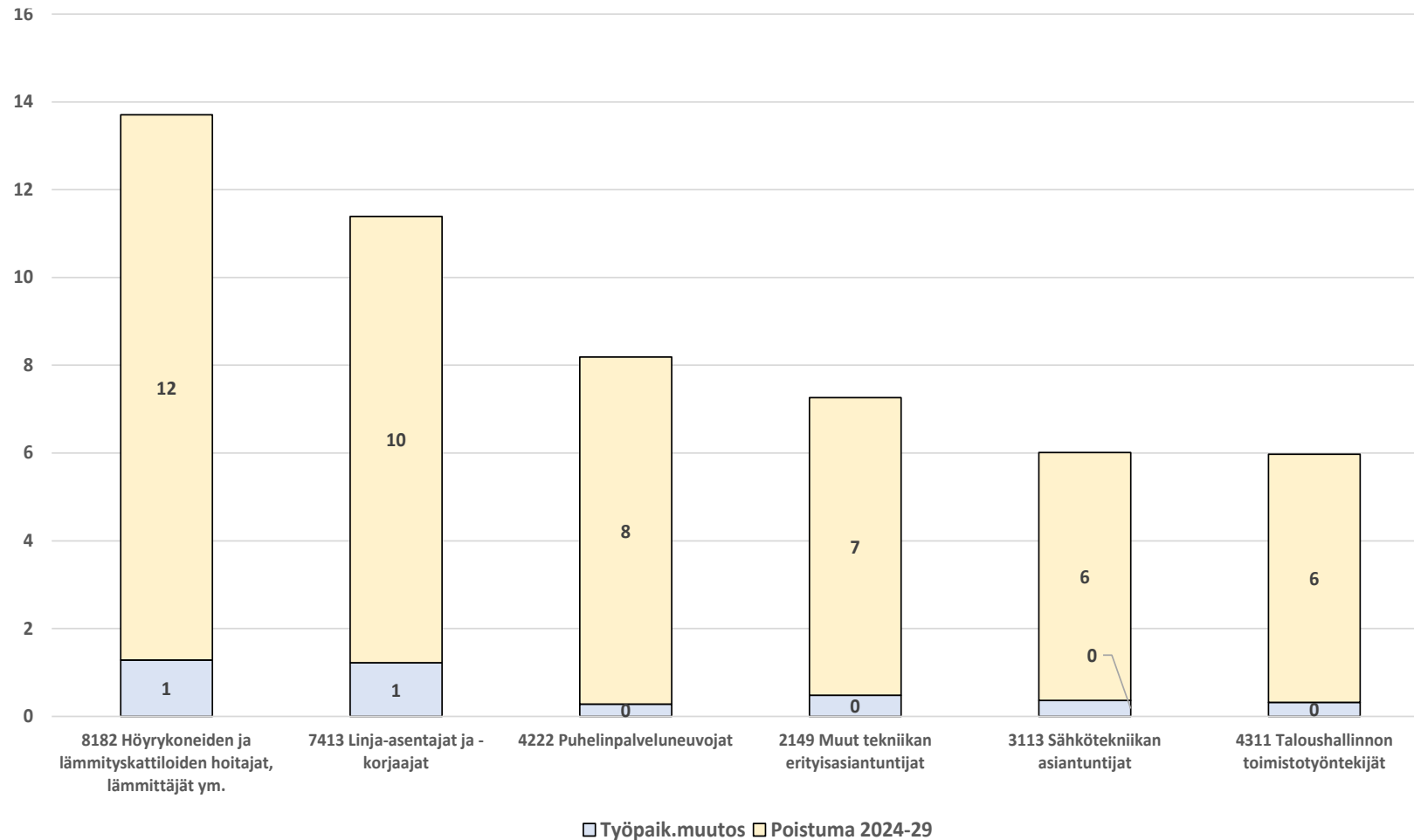

- Teollisuuden työvoiman tarpeessa on poistuman painoarvo suurempi kuin rakennemuutokseen liittyvä työpaikkojen määrän kasvu

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

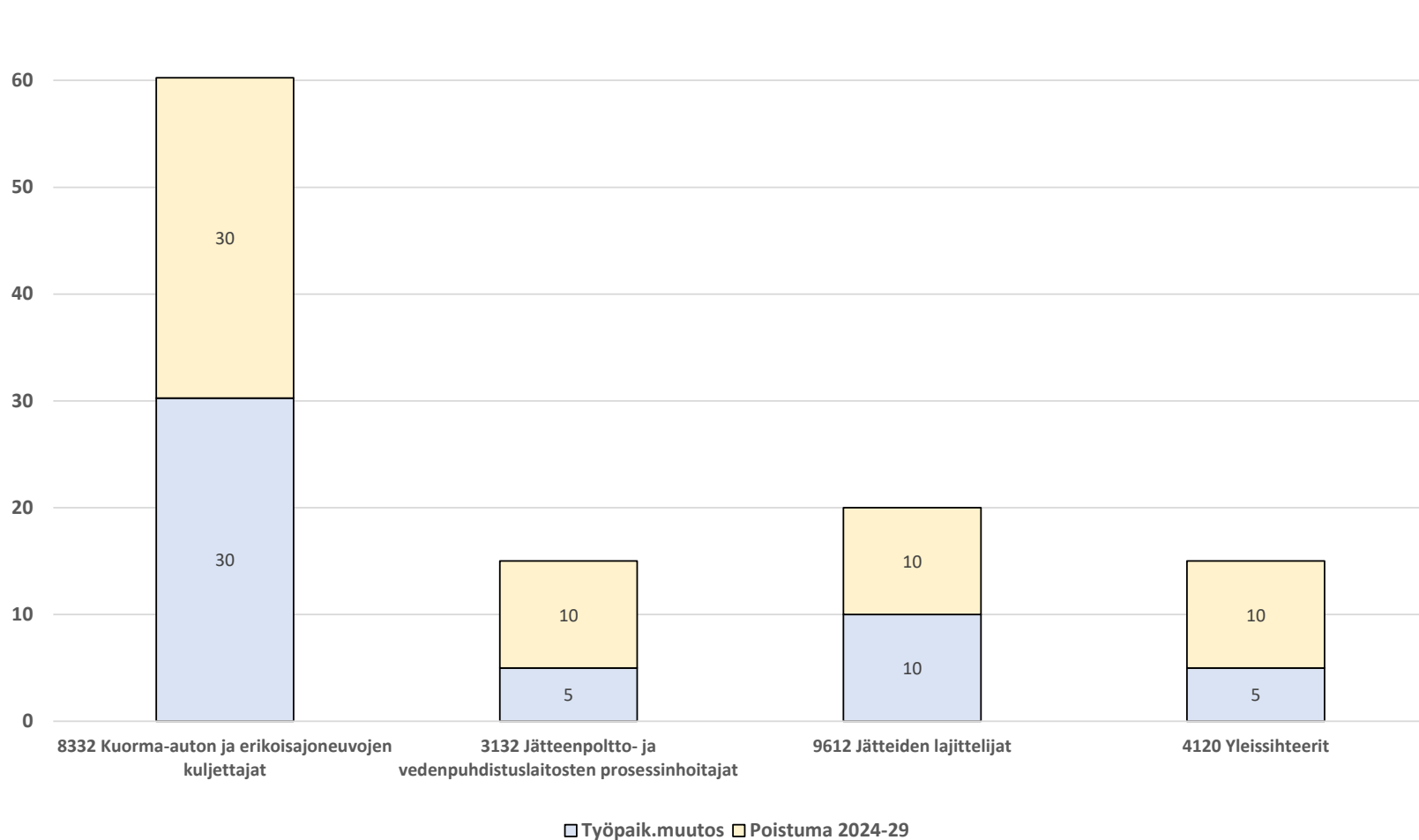
Energia- ja jäähdytys -ala, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrällä mitattuna Energia- ja jäähdytys -ala kuuluu pieniin aloihin
- Poistuma on työvoiman tarpeessa määräävä tekijä

Vesihuolto ja ympäristö -ala, työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

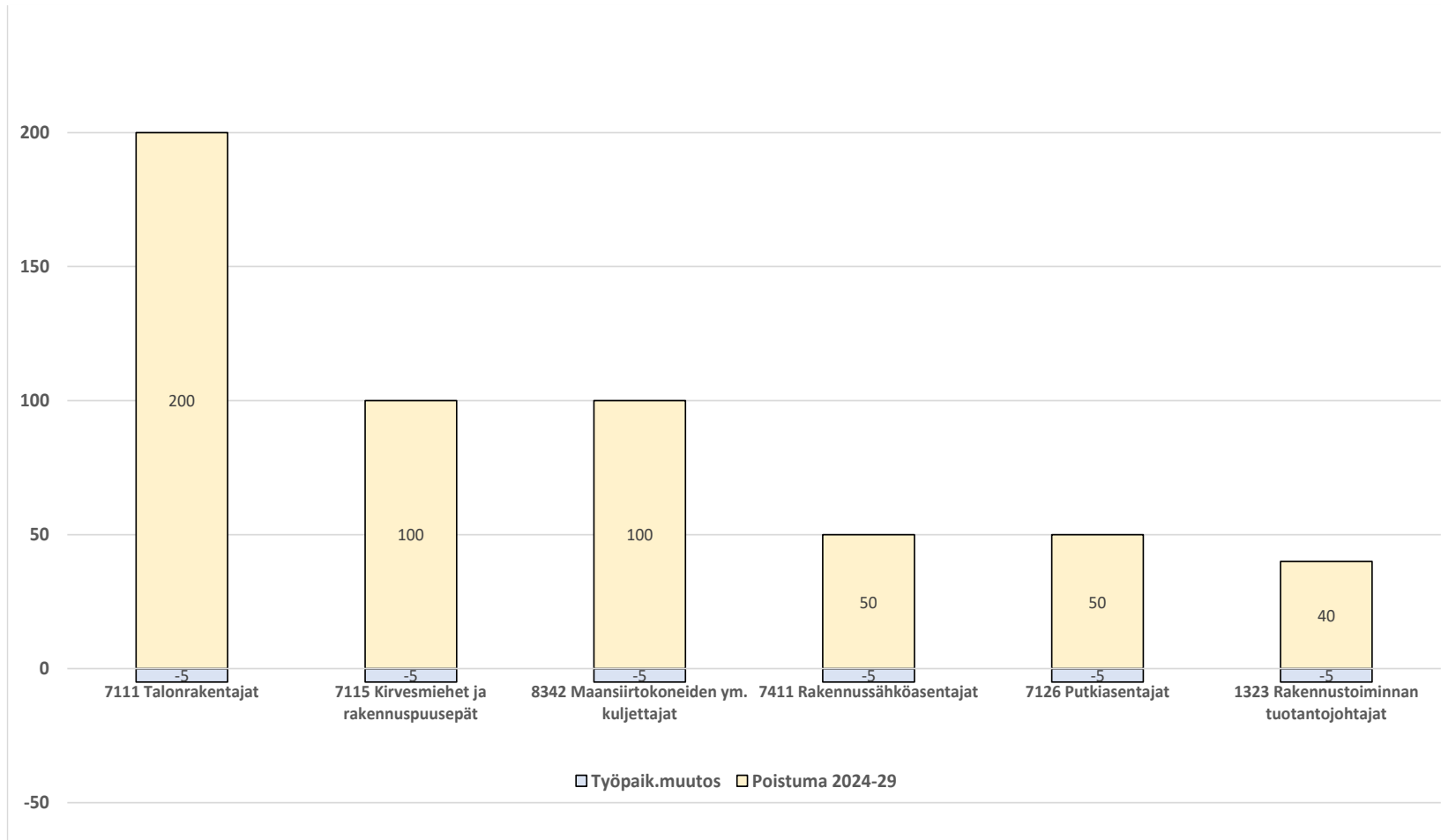

- Työpaikkojen määrällä mitattuna Vesihuolto ja ympäristö -ala kuuluu pieniin aloihin
- Työpaikkojen määrän kasvu on työvoiman tarpeessa yhtä tärkeä tekijä kuin poistuma

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

Rakentaminen; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa 2024-29, hidas

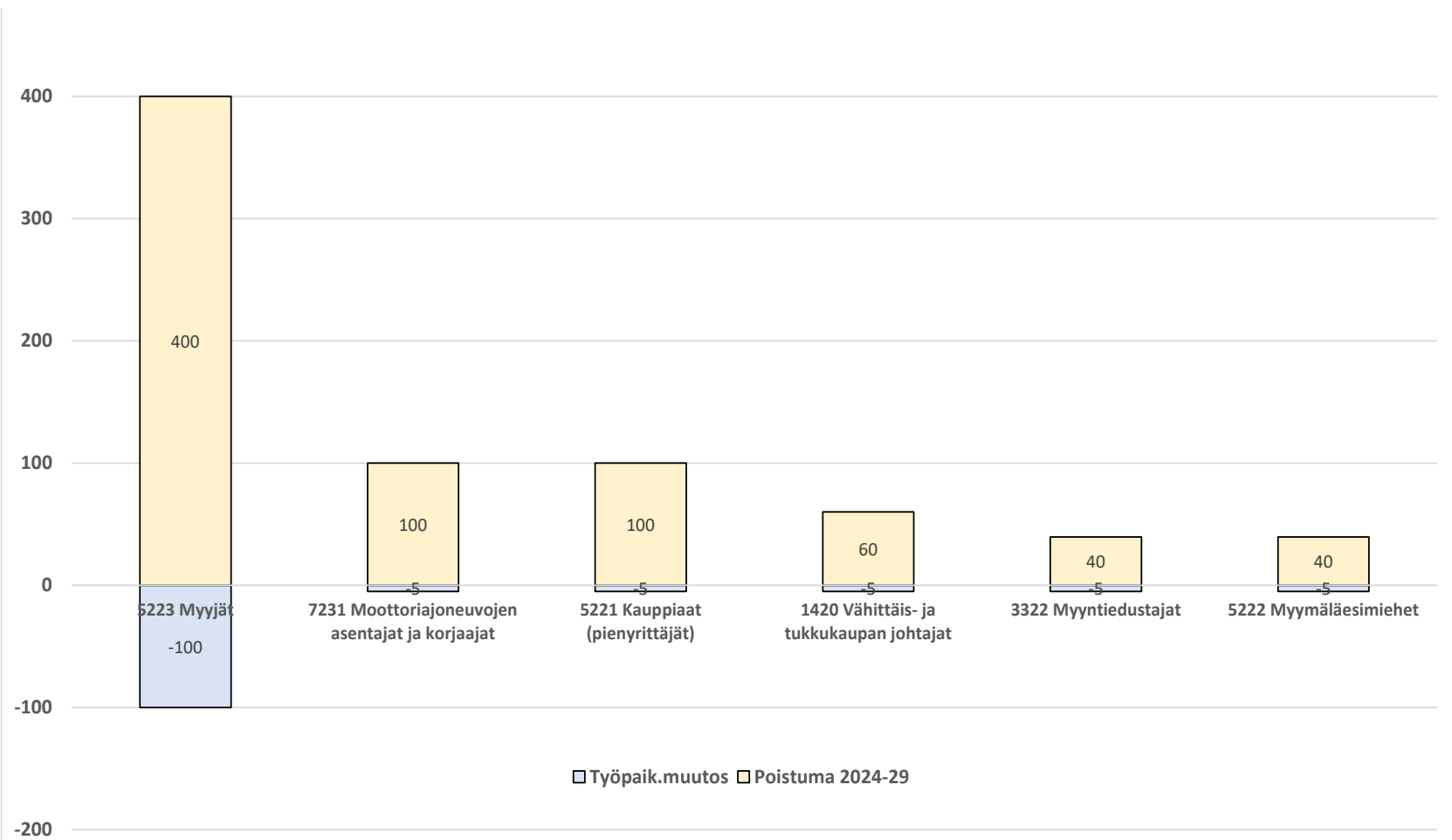

- Poistuma määrittää osaajatarpeen määrää kaikissa ammateissa
- Työpaikkojen määrä vähenee joissakin ammateissa
- Alenemisvauhti on se verran hidas, että poistuma on työ-voiman tarvetta määrittävä tekijä alan ammateissa

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakkointipalvelu

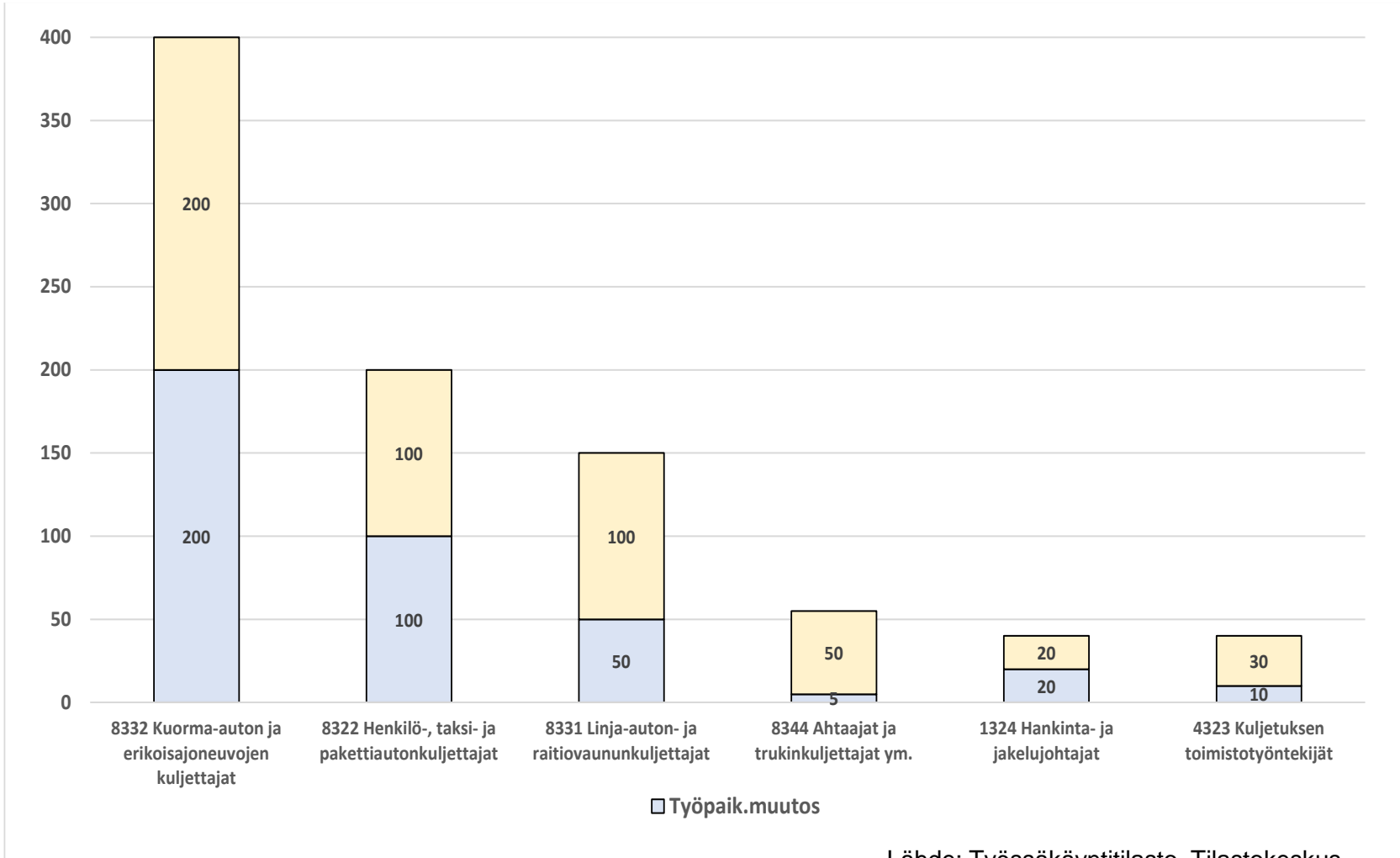
Kauppa; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä alenee niin lievästi että poistuma on alan työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Alaan kuuluu myös moottoriajoneuvojen kauppa ja huolto

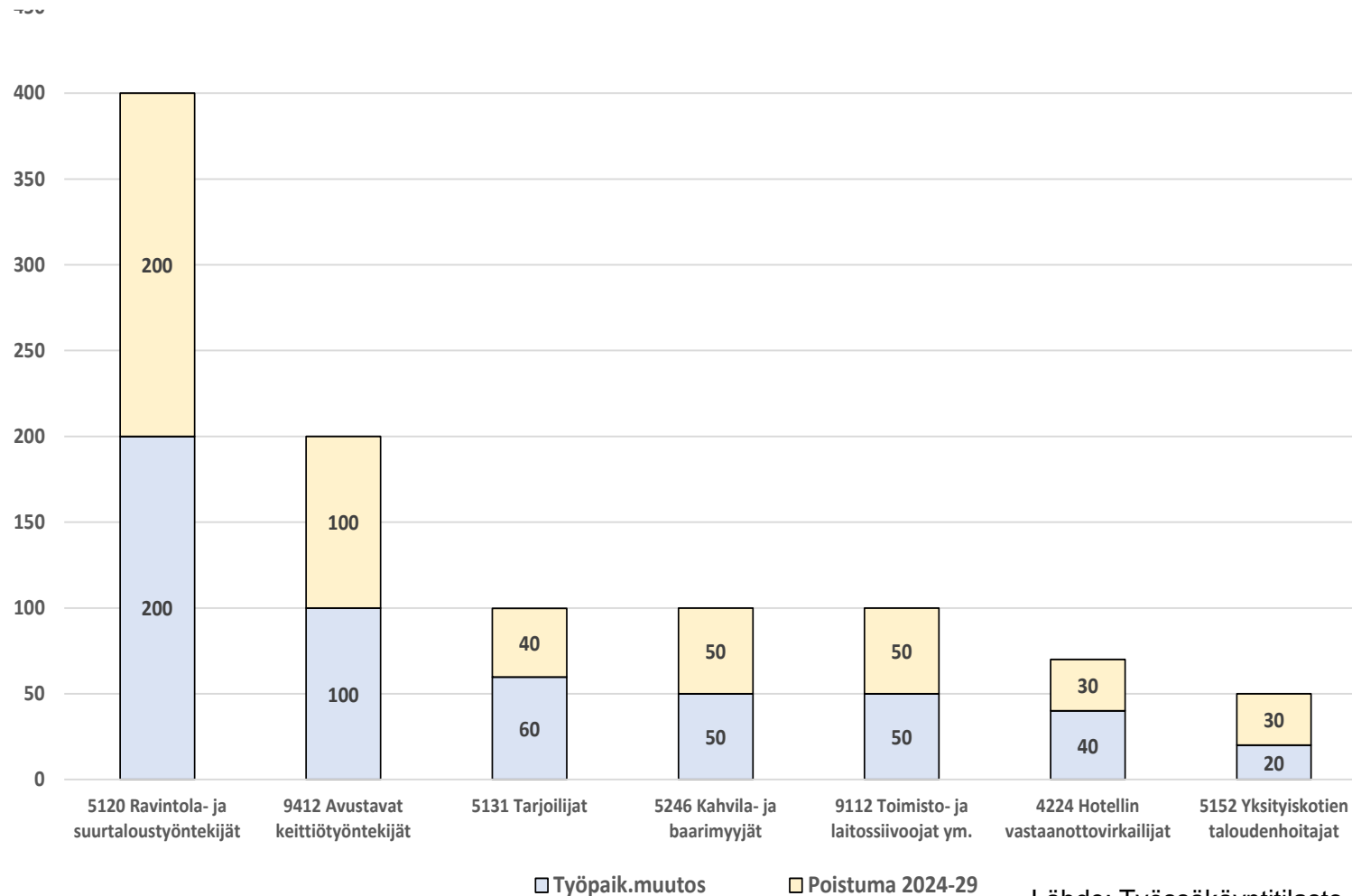
Kuljetus ja varastointi; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Poistuma on useimmissa alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Työpaikkojen määrän kasvu korostaa osaltaan työvoiman tarvetta

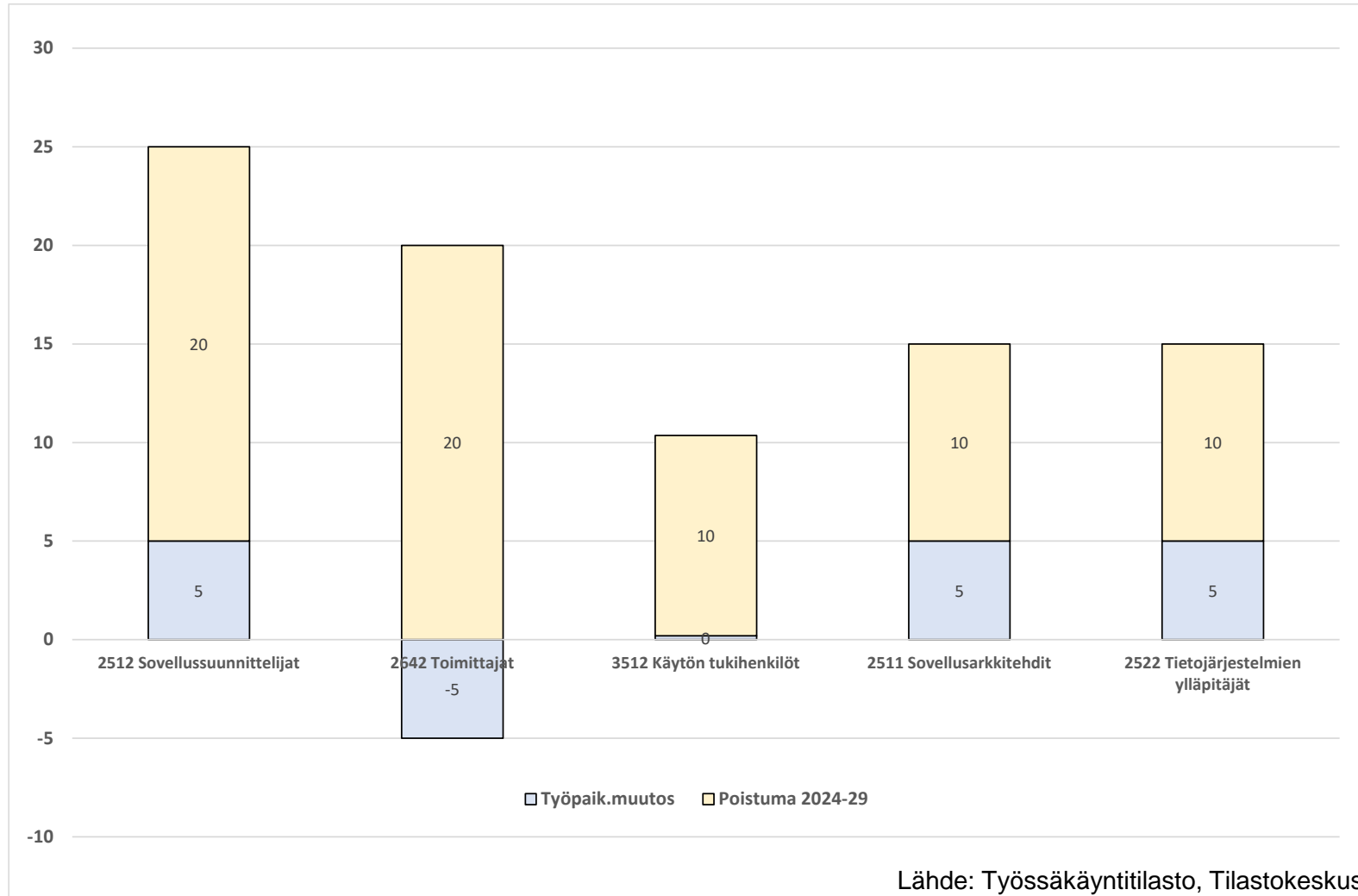
MaRa-ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

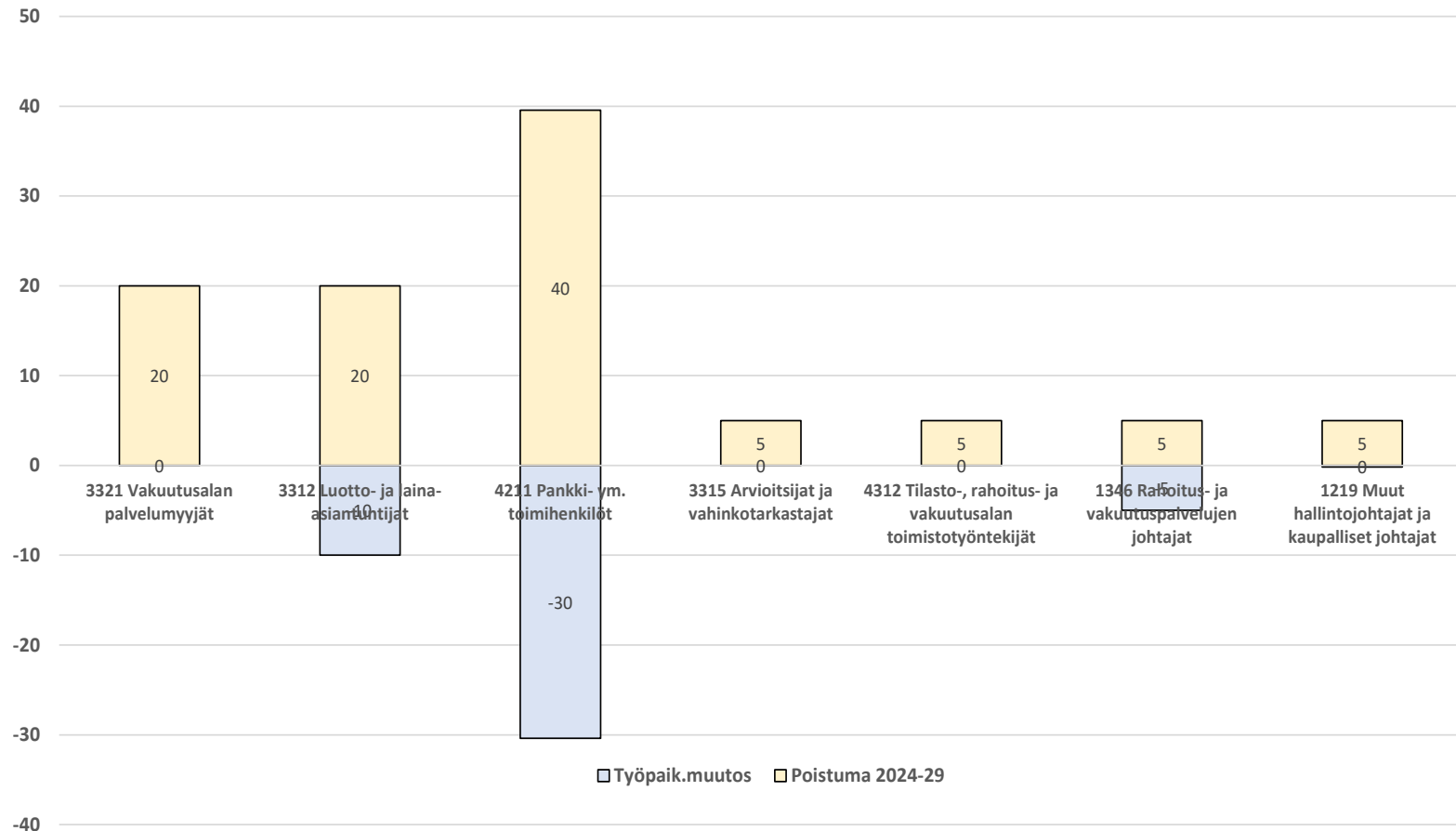
- Työpaikkojen määrän kasvu on ripeätä
- Se onkin useissa ammateissa työvoiman tarvetta määrittävänä tekijänä yhtä merkittävä kuin poistuma

Informaatio ja viestintä-ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

- Työpaikkojen määrällä mitattuna Informaatio ja viestintä -ala kuuluu pieniin aloihin
- Työpaikkojen määrän kasvu on niin hidasta että monissa ammateissa se on lähinnä työvoiman tarvetta lisäävä tekijä

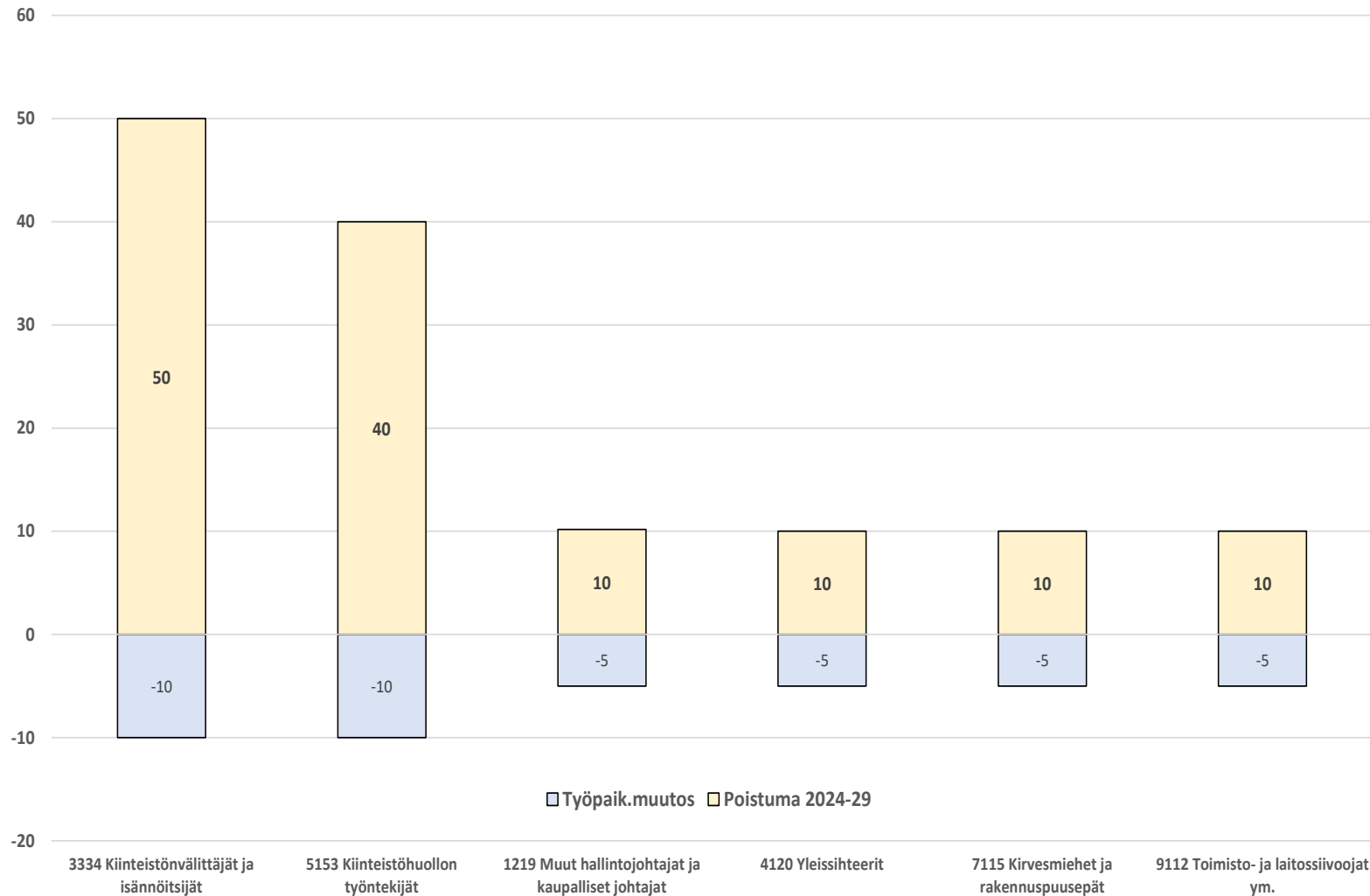
Rahoitus- ja vakuutus -ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrällä mitattuna Rahoitus- ja vakuutus -ala kuuluu pieniin aloihin
- Työpaikkojen määrän aleneminen jää se verran lieväksi että alan ammateissa poistuma kompensoi sen kokonaan

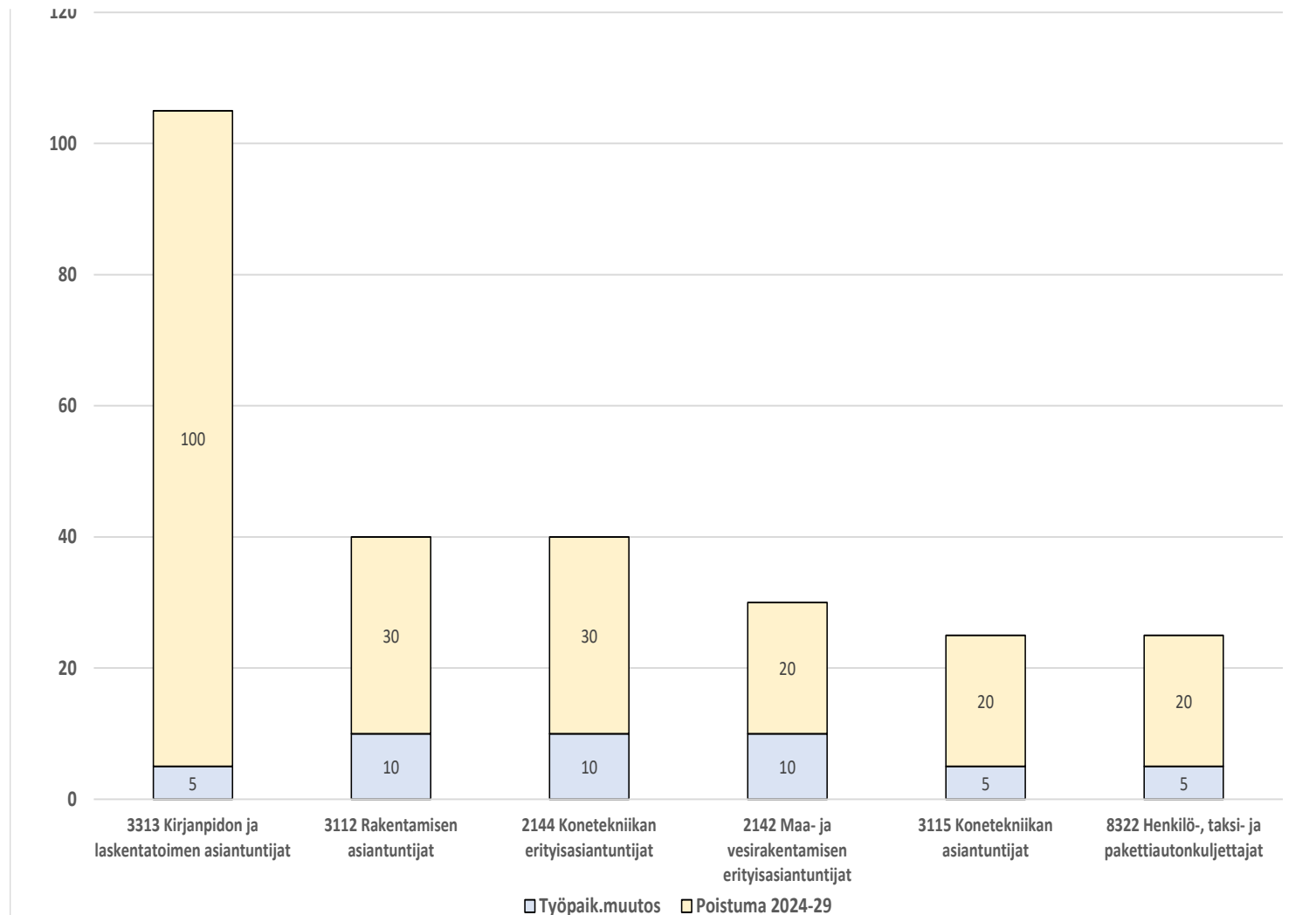
Kiinteistöala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrällä mitattuna Kiinteistöala kuuluu pieniin aloihin
- Työpaikkojen määrän aleneminen jää se verran lieväksi että alan ammateissa poistuma kompensoi sen kokonaan

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen palvelu; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29 hidas

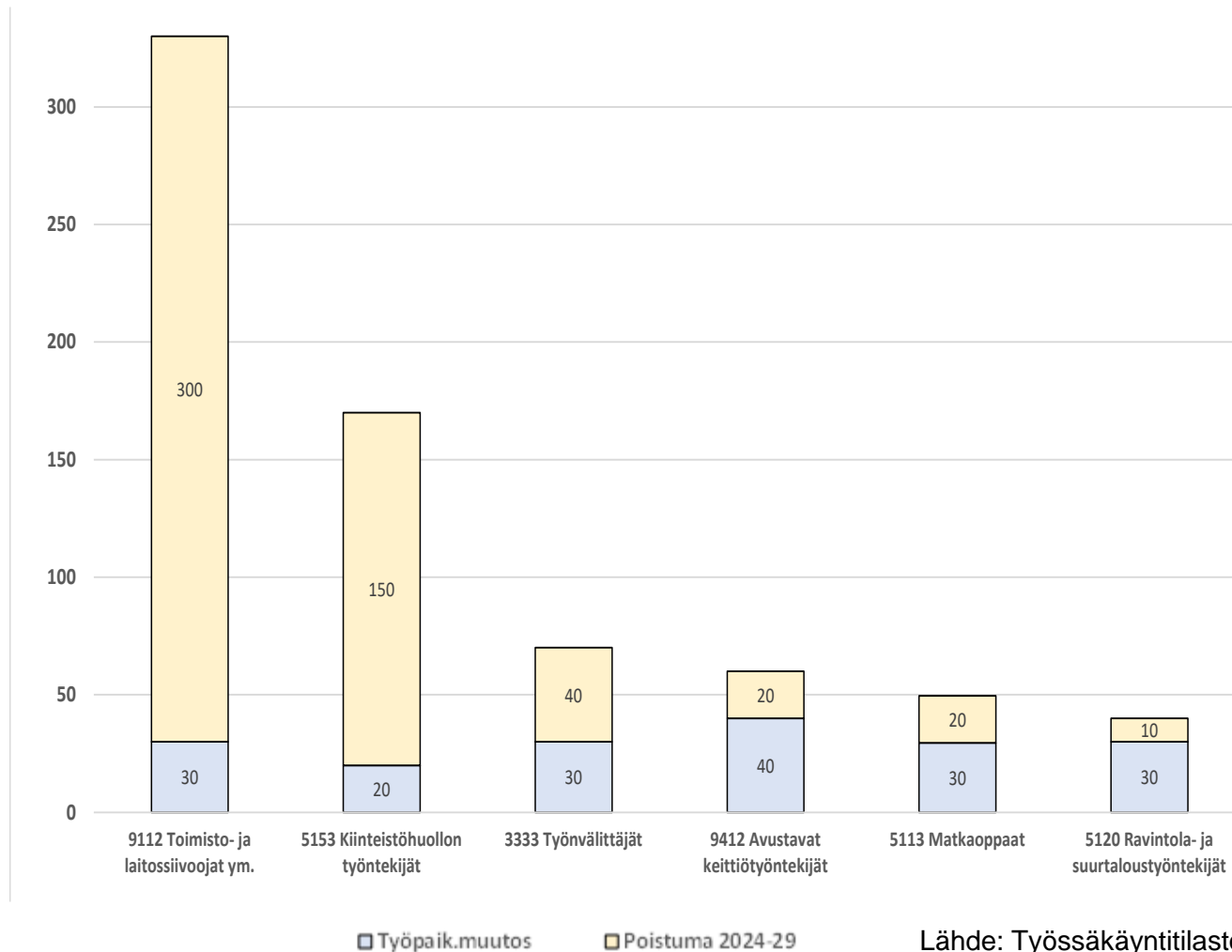

- Työpaikkojen määrän kasvu on sen verran vaimeata että poistuma on useimmissa alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla -selvitys: Juha Pusila, Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

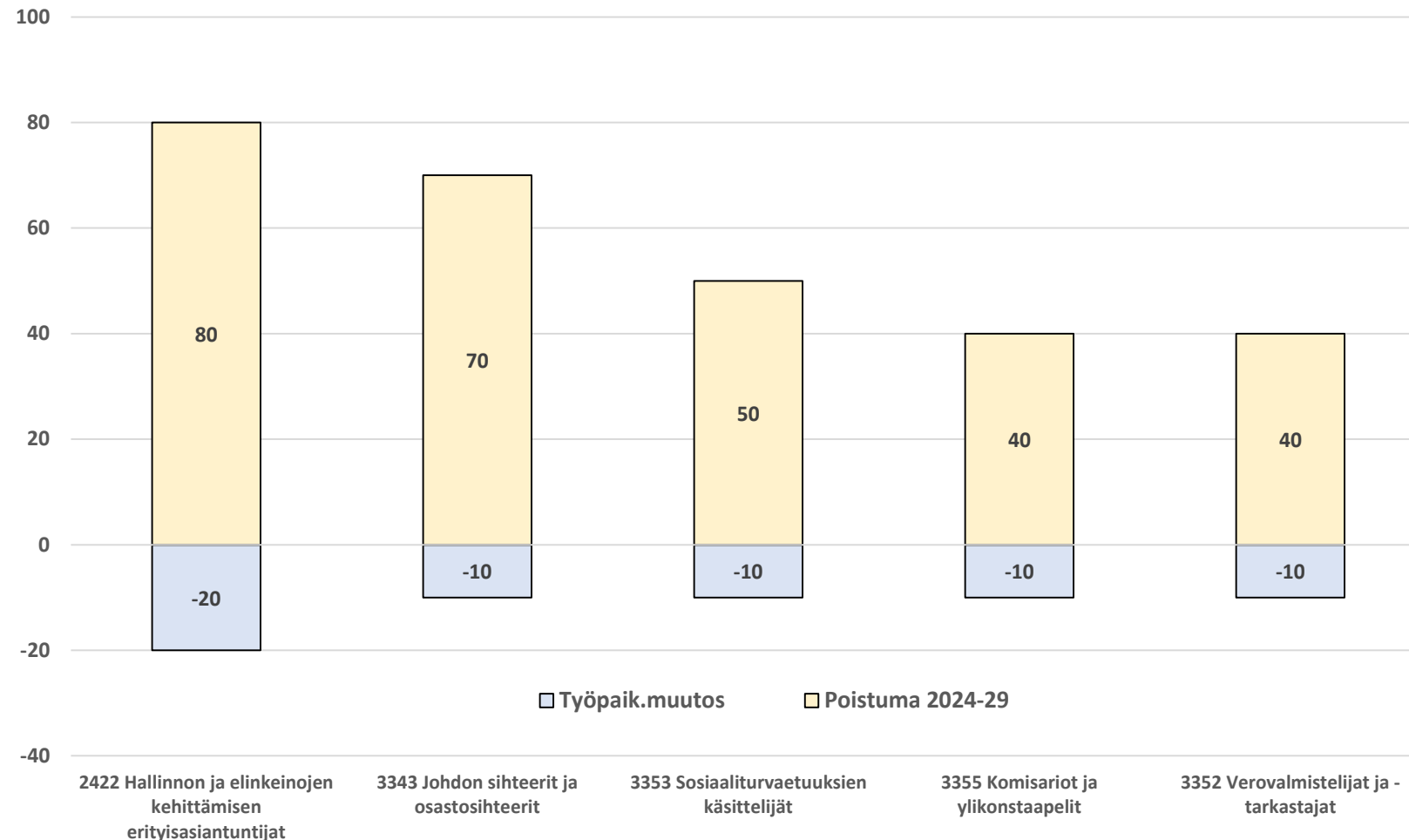
Hallinto- ja tukipalvelut; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa vuosina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Alaan kuuluvat henkilöstöpalvelu-yritysten henkilöstön vuokraus sekä kiinteistön- ja maisemanhoito
- Työpaikkojen määrän kasvu on niin vaimeata että poistuma on mm. kiinteistöhuollon ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Kuitenkin mm. keittiötyön ammateissa poistuman osuus on painoarvoltaan vain murto-osa työpaikkojen määrän kasvun vaikutuksesta tarpeeseen

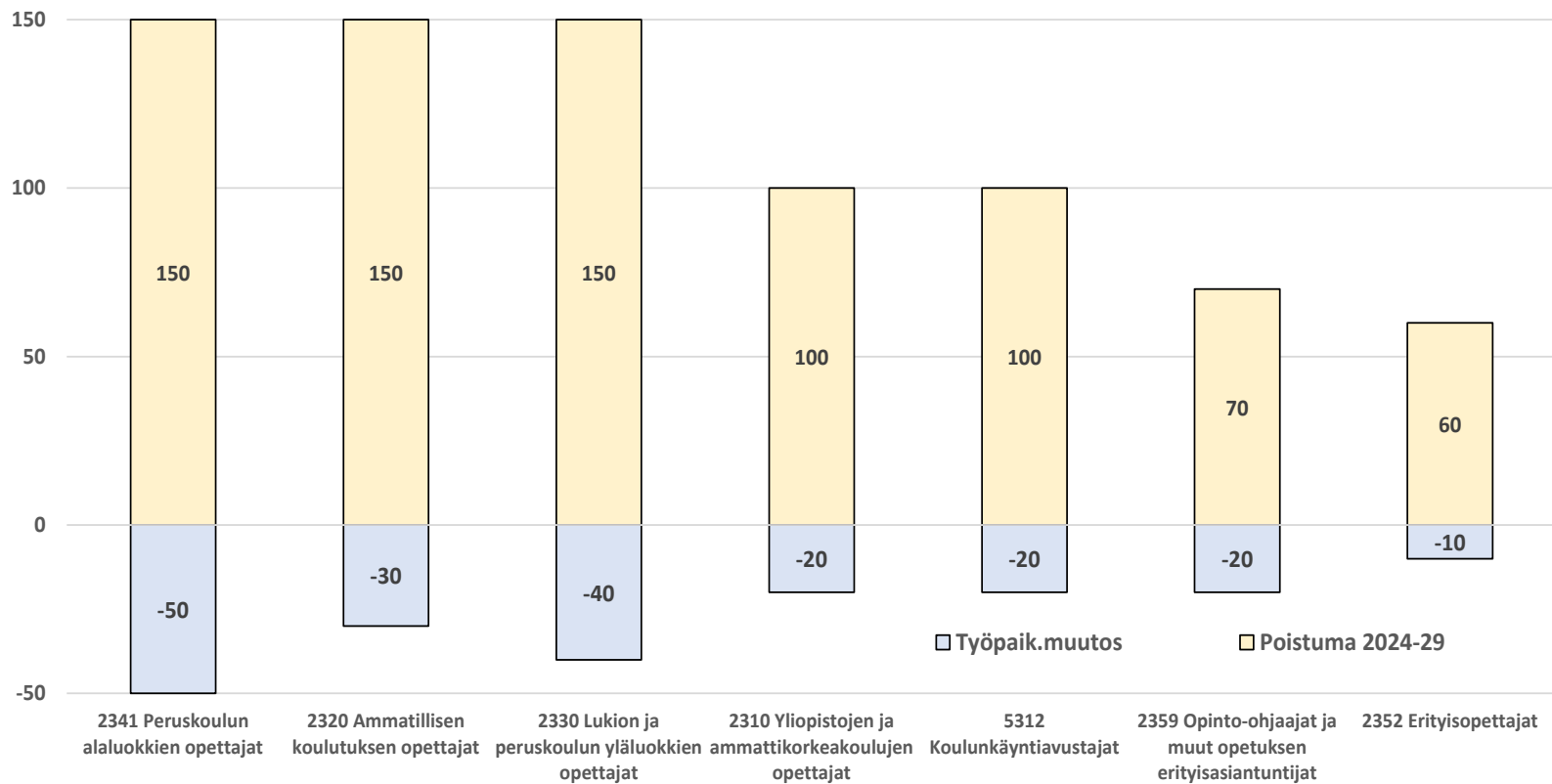
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä vähenee yleisesti alan ammateissa
- Vähentäminen on niin hidasta että poistuma on alan ammateissa työvoiman tarvetta määrittävä tekijä
- Poistuma kompensoi työpaikkojen vähentämisen

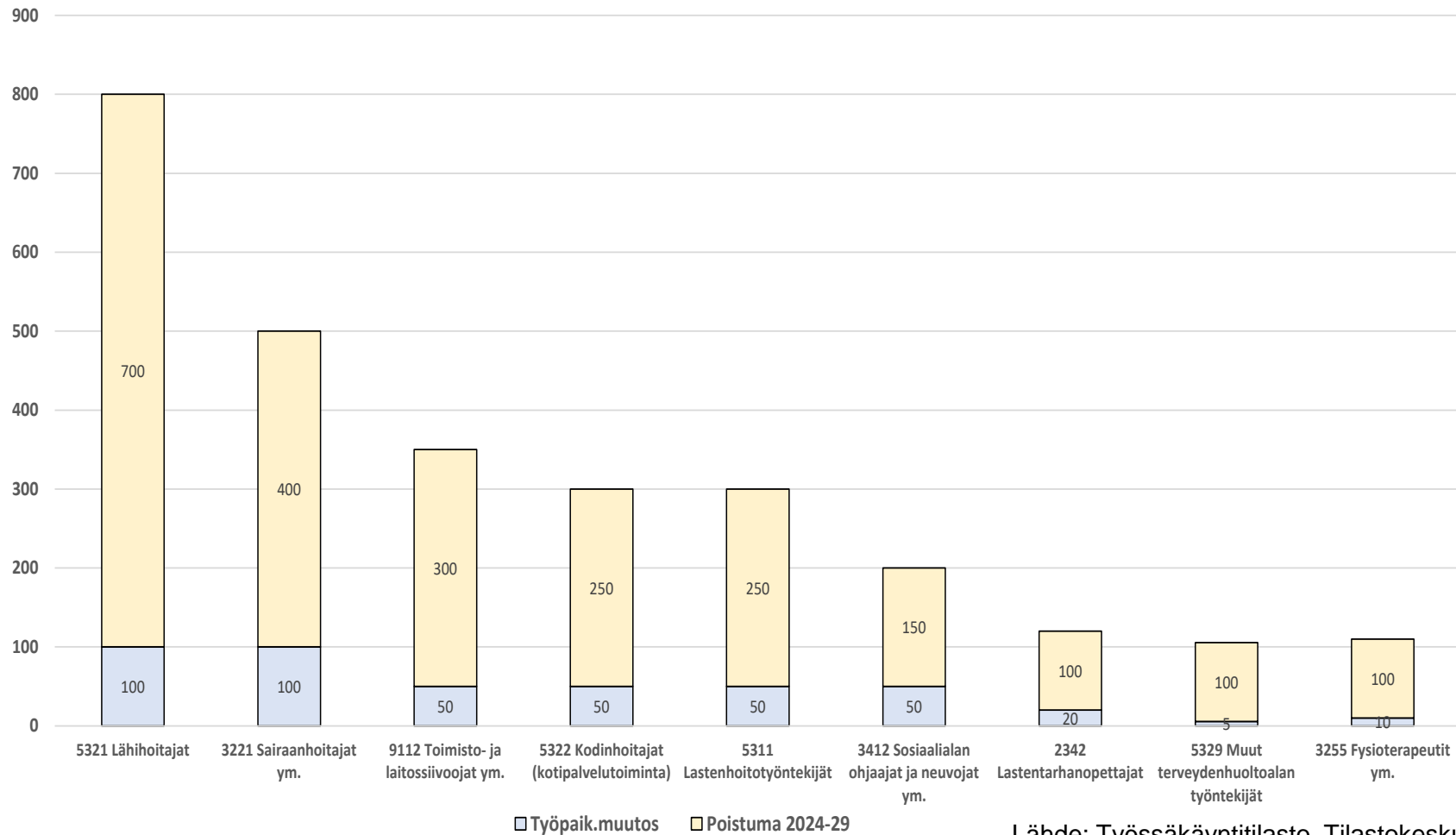
Koulutus; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä vähenee alan ammateissa ja poistuma kompensoi sen moninkertaisesti

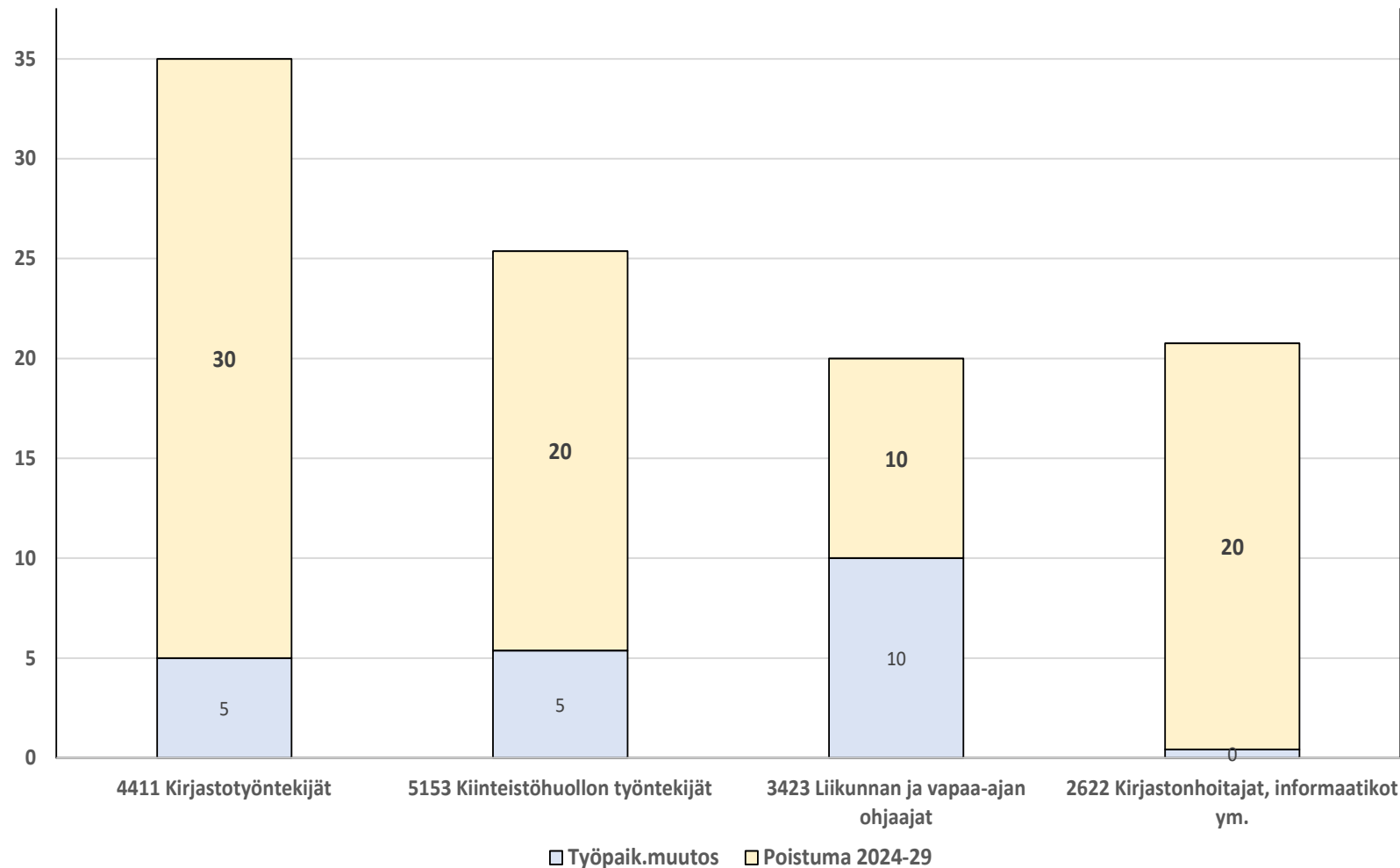
SOTE-ala; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Työpaikkojen määrä kasvaa alan ammateissa
- Poistuma lisää työvoiman tarvetta moninkertaistaen sen vaikutuksen

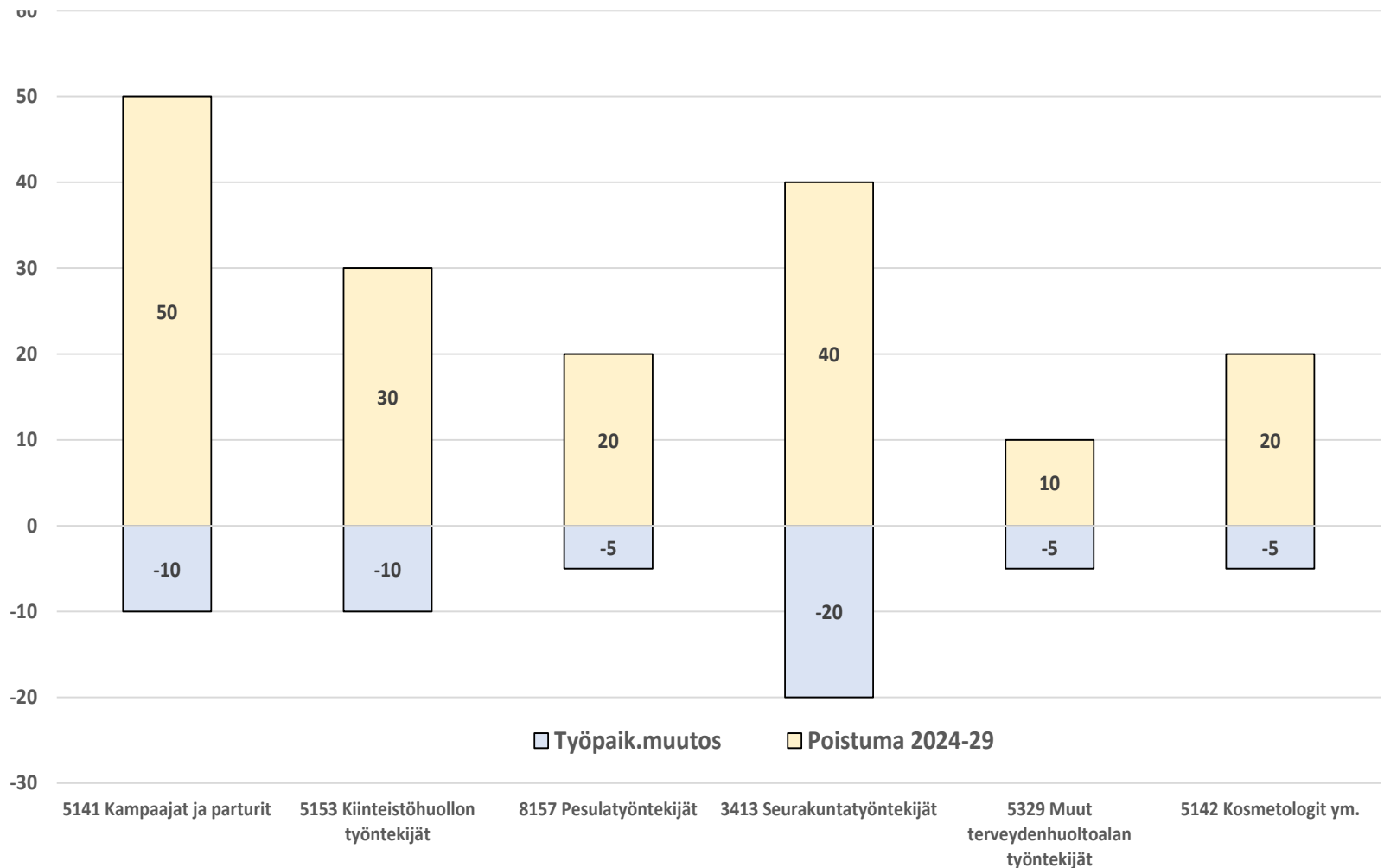
Taide, viihde ja virkistys; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Ammatit ovat pieniä lukumäärän näkökulmasta ja samoin poistumat
- Poistuma määrittää selvästi työpaikkojen avautumista

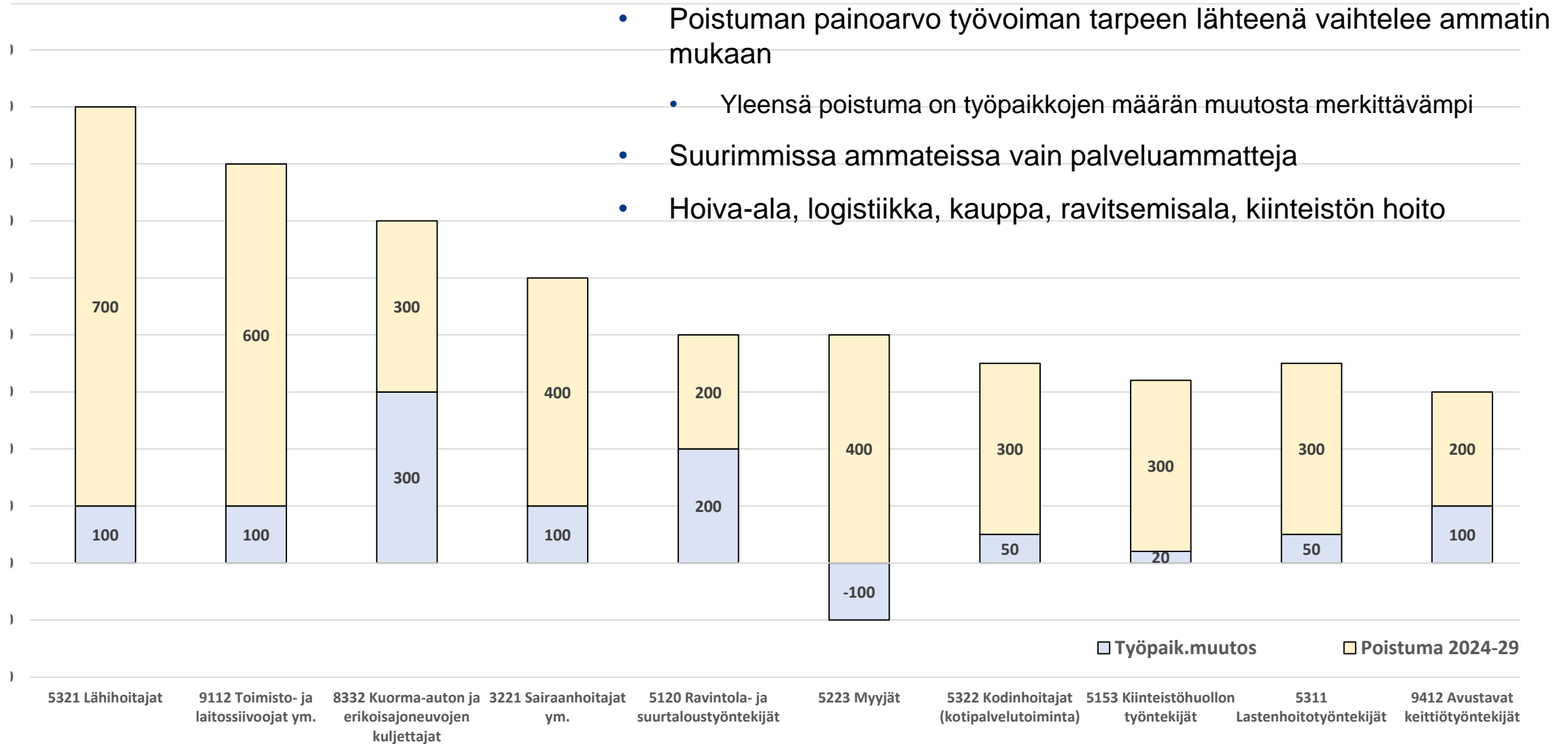
Muu palvelutoiminta; työpaikkojen määrän muutos ja eläkepoistuma alan työllistävimmissä ammateissa Lapissa v:ina 2024-29, hidas

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

- Ammatit ovat verrattain pieniä lukumäärän näkökulmasta
- Työpaikkojen määrä alenee alan ammateissa
- Poistuma määrittää selvästi työpaikkojen avautumista

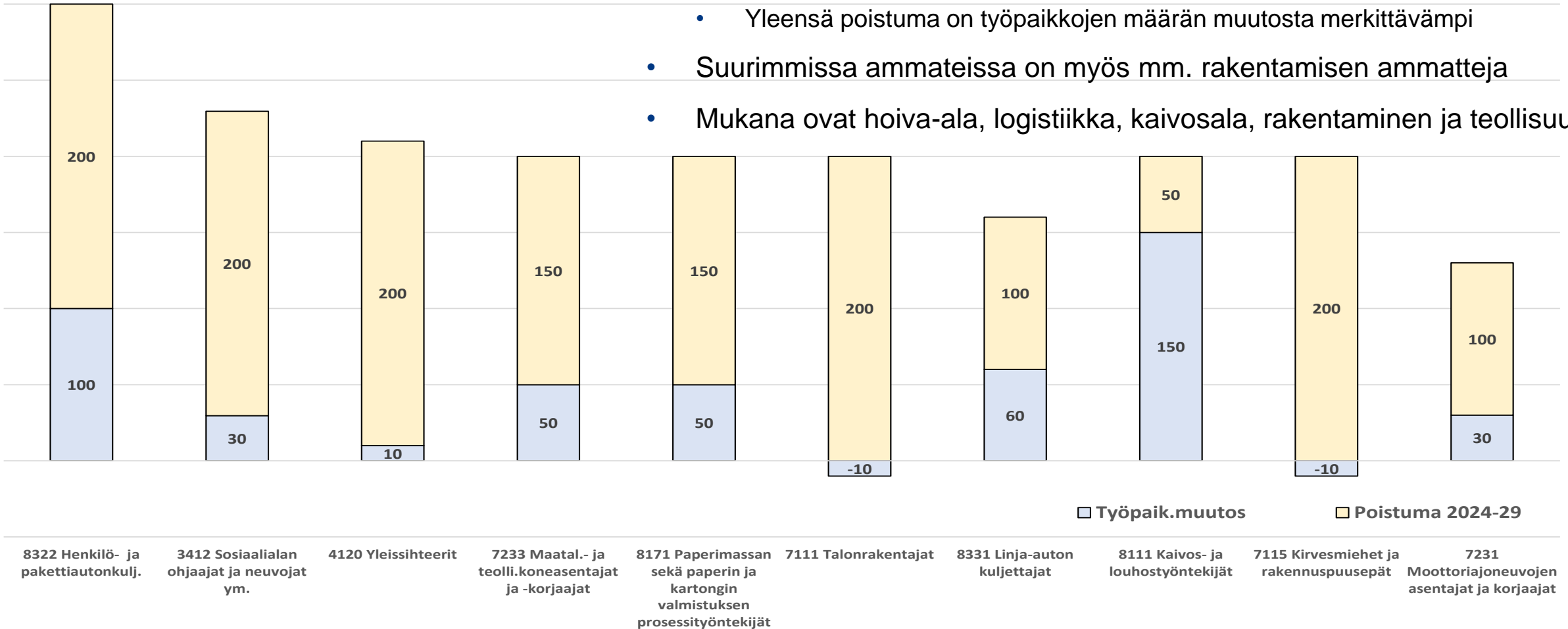
Työvoiman tarpeen mukaan suurimmat ammatit (TOP10) Lapissa v:ina 2024-29, Hitaamman kasvun ennuste

- Poistuman painoarvo työvoiman tarpeen lähteenä vaihtelee ammatin mukaan
- Yleensä poistuma on työpaikkojen määrän muutosta merkittävämpi
- Suurimmissa ammattiteissa vain palveluammattiteja
- Hoiva-ala, logistiikka, kauppa, ravitsemisala, kiinteistön hoito

Työvoiman tarpeen mukaan suurimmat ammatit (TOP11-20) Lapissa 2024-29 , Hitaamman kasvun ennuste

- Poistuman painoarvo työvoiman tarpeen lähteenä vaihtelee ammatin mukaan
- Yleensä poistuma on työpaikkojen määrän muutosta merkittävämpi
- Suurimmissa ammattiteissa on myös mm. rakentamisen ammatteja
- Mukana ovat hoiva-ala, logistiikka, kaivosala, rakentaminen ja teollisuus

Työvoiman tarve Lapissa 2020-luvulla - pääpointteja

- Ripeän kasvun oloissa työpaikkojen määrän huomattavakin kasvu on harvoin työvoiman tarpeen lähteenä poistumaa merkittävämpi
- Heikommankin kasvun oloissa poistuman kautta avautuvia työpaikkoja on enemmän kuin alan työpaikkojen kokonaismäärä vähenee – eli uusien osaajien tarvetta on kaikilla aloilla
- Tilanne on samanlainen, kun työvoiman kysyntää tarkastellaan ammateittain
- Hitaammankin kasvun oloissa asetelma on haastava: 1 000 uuden työpaikan lisäksi poistuman kautta voi avautua yli 12 000 työpaikkaa; Ripeän kasvun oloissa uusia työpaikkoja avautuu n. 4 500 poistuman lisäksi
- Poistuma eläkkeelle on edelleen 2020-luvulla työmarkkinoita mylläävä tekijä, vaikka suuret ikäluokat ovat jo siirtyneet eläkkeelle

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätietoa: **Juha Pusila**
Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu
jspusila@outlook.com
044 2385 661

Lapin ELY-keskus
Marja Perälä
Tuula Uusipaavalniemi
Heino Vasara